

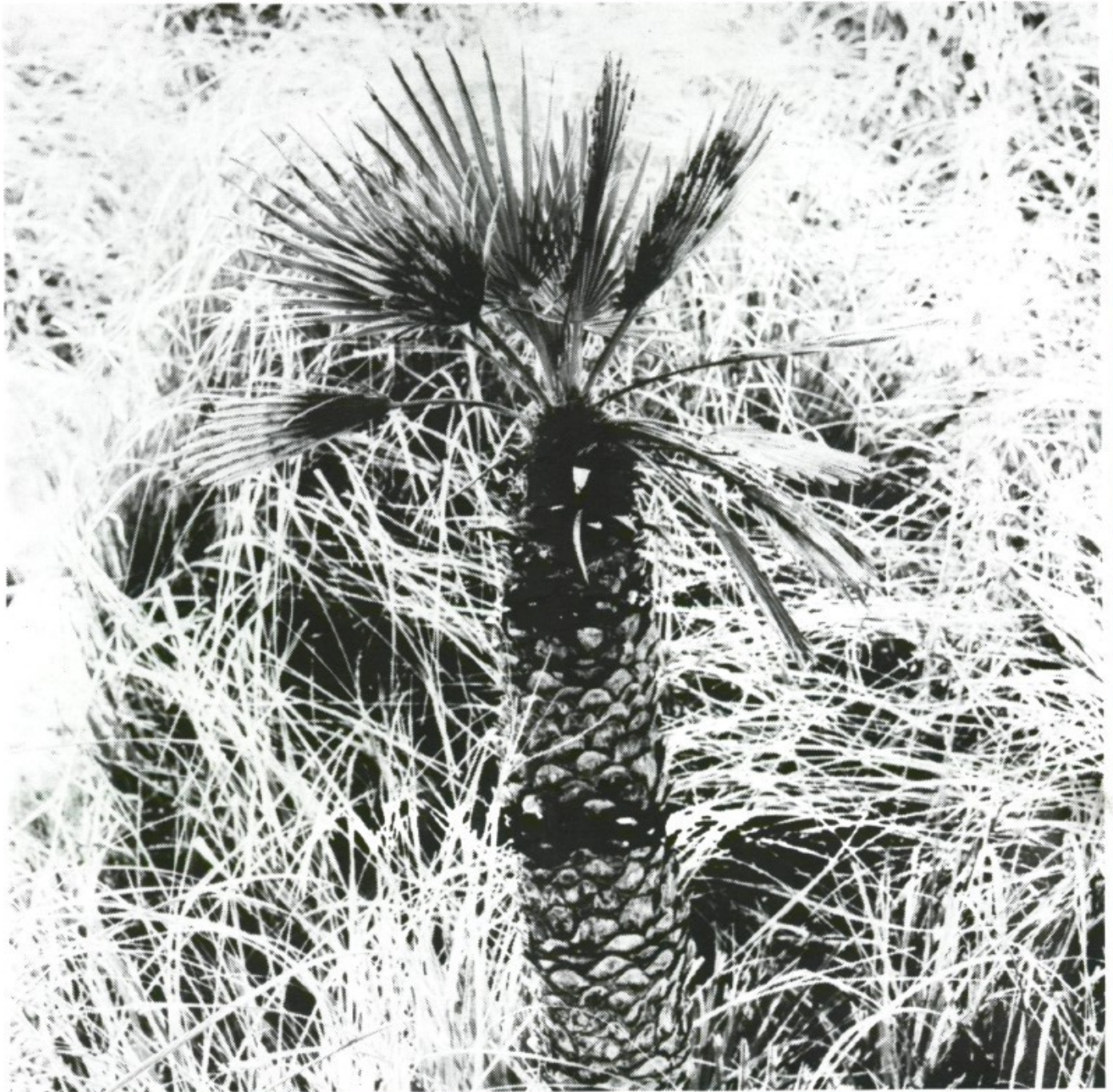
mel i sucre

Obra Cultural Balear

Sant Joan

Maig de 1991

Núm. 131

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- L'Ull de Vidre
- Els candidats, per OCB (J. Matas i J. Sastre)
- Resum dels programes electorals
- El panorama, per Mateu Sastre
- Vells, joves i els de sempre, per Miquel Company
- Anàlisi personal de les eleccions locals, per Andreu Bauçà
- Dolor, per Trencapinyons
- En memòria de fra Lluís Jaume, per Catalina Jaume
- El senyor Mas, per Josep Estelrich
- La nostra llengua, una vegada més, per Andreu Bauçà
- Cançons d'en Pep Nofre, de Montuiri (i II), per Francesc Canuto
- Fotos de la festa del Llibre
- L'he: bolari, per Gracià Sánchez i Guillem Florit.
- Mel i sucre, dolcet dolcet, per Joan Bauçà
- Excursió: De Valldemossa al Puig Caragolí pel camí de l'Arxiduc
- Aquest mes fa...
- Agenda

MEL I SUCRE - Abril núm. 130. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: Casa de Cultura, carrer de Bellavista, 13 - Sant Joan (Mallorca) 07240.

Consell de redacció: Gracià Sánchez, Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos, Mateu Sastre.

Tirada actual: 500 exemplars.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Dipòsit legal: 49.1983

Coberta: *Chamaerops humilis*, el garballó, l'única palmera endèmica de les Balears.

Contracoberta:

Imprès a: Informacions Llevant s.a.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28 - Manacor

Notícies locals

— El passat mes de març Joan Mates Gaià, Peremaiol o Datiler (con vulgheu), va renunciar al càrrec de jutge de pau de la vila de Sant Joan. De moment ocupa el seu càrrec el segon jutge Joan Bauçà Nigorra, Bossa.

— Dia 12 d'abril va baixar un eixam del campanar que es va posar a una de les bolles que hi ha devora el portal dels homes. Un home ben equipat gosà durles-se'n a un altre lloc. Pocs dies després en davallà un altre que es posà devora l'stop del cap de cantó de la plaça. Es veu que el món de les abelles va remogut.

— El govern i l'ajuntament han decidit d'arreglar uns quants camins del nostre terme municipal. A més, sembla que el pont de la Llova millorarà el drenatge, ja que s'hi estan construint unes s'quies amb uns tubarros impressionats que esperem no permetin anar l'aigua per mig de la carretera.

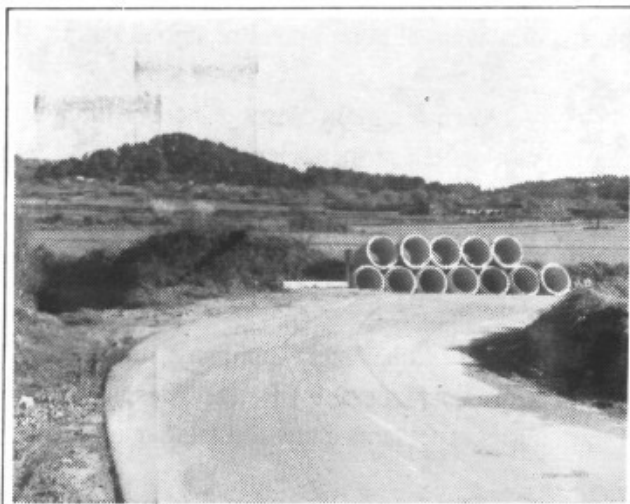
— Ha començat el procés de canonització del protomàrtir santjoaner fra Lluís Jaume. Sembla que la iniciativa ha sorgit de l'església de San Diego de Califòrnia.

— El conjunt De Puta Mare realitzà un concertet al Tres Dos el passat 12 d'abril continuant amb la sèrie de concerts que es habitualment es fan en aquest local santjoaner.

— Les entrades per carretera al nostre poble s'han vist il·lustrades amb uns cartellots que indiquen que el municipi de Sant Joan està en obres pre-electoralistes: aigua potable i reparació dels danys ocasionats per les puges de l'hivern passat. No passeu pena, som en temps d'eleccions i tothom vol sortir a la foto ara més que mai.

— El dissabte 27 d'abril el bisbe de Mallorca realitzà una visita pastoral a Sant Joan. Aquesta visita acabà amb una missa i sermó a l'església parroquial.

— El passat dia 27 d'abril al carrer del Progrés hi va haver molt mala olor i merda a cosses. Resulta que quan les màquines excavadores que fan les s'quies per

posar els tubs de l'aigua potable foradaren aquest carrer tots els veinats se'n temeren i no precisament pel renou que feien. Aquest afer se solucionà quan els operaris arreglaren l'avaria.

— Les al·lotes que formen part del club voleibol Sant Joan de la categoria juvenil femení es desplaçaren a Menorca per jugar el campionat de les Balears d'aquesta categoria. Les nostres representants guanyaren un partit i en perderen dos. Els resultats foren: Sant Joan 0 - C. V. Palma 3; Sant Joan 1 - Ciutadella A 3; i Ciutadella B 0 - Sant Joan 3. Formen aquest grup de gent les persones següents: Bartomeu Nicolau, Nino Company, com a entrenadors, i Maria Bauzà, Maria Alzamora, Antònia Oliver, Maria Magdalena Nicolau, Maria Riera, Antònia Fullana, Cati Morey, Cati Torrens, Maria Bauzà, Maria Ordinas, Maria Francesca Gomis i Pilar Sansó, com a jugadores. Encara que aquesta sortida no hagi estat molt afortunada, durant la lliga regular només perderen dos partits, un davant el Petra i un altre amb el Palma.

— Ara que parlem d'esports hem de dir que ja ha començat la volta al Pla de Mallorca. Enguany hi havia catorze santjoaners que hi havien de participar. A l'hora d'estrènyer han estat uns quants menys. Però de moment les coses sembla que funcionen bastant bé, ja que un jove de Son Comelles, Jaume Bauçà, està situat en un dels primers llocs de la classificació general. També la classificació per equips mai no havia estat tan bona com la que fins ara ocupa la P. C. Sant Joan, el cinquè lloc. En Feriol Colombran, com sempre, encapçala la cursa.

— En Miquel Joan Company, diuen que prototipus de jove pagès, ha estat guardonat amb el títol d'agricultor excel·lent de les Balears; després, a la fira agrícola de Saragossa, li fou concedit el tercer premi d'agricultors excel·lents a nivell estatal, que es materialitzà en trenta mil drets i una placa commemorativa.

— La festa del llibre d'enguay ha estat un èxit. Els actes començaren el 19 d'abril amb una taula rodona

VII PLA DE MALLORCA

GRAN PREMI
"la Caixa"

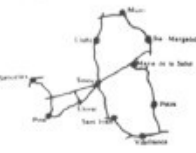
Patrocina:

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

BAR EL CRUCE

ORGANITZAT PELS CLUBS
CICLISTES D'AQUESTES
LOCALITATS

28 ABRIL - MARIA SALUT
1 MAIG - SENCELLES
12 MAIG - LLORET
19 MAIG - PETRA
26 MAIG - SANT JOAN
2 JUNY - SINEU
9 JUNY - MURO

Patrocina:

STA MARGALIDA - SANT JOAN - N. DE LA SALUT - SINEU - LLORET - MURO - PETRA - SENCELLES

UN PUPUT DE CRESTA MOLLA

APLEC: TEXTOS DE COMBAT (1988 - 1991)

PRÒLEGS DE:
LLUÍS V. ARACIL
ANTONI ARTIGUES
FRANCESC FERRER
BERNAT JOAN

320 persones citades.
Més de 200 pàgines de text.
28 pàgines d'imatges.
45 fotografies en blanc i negre.
Coberta de color plastificada.

LA XARXA DEL TERRORISME ESPANYOL. DINS MALLORCA AL DESCOBERT: INDUCTORS, AUTORS MATERIALS, PLATAFORMES DE SUPORT PERIODÍSTIC, PROVOCADORS, ETC. ETC.

L'ANTICATALANISME A MALLORCA: NOMS, LLINATGES I FOTOGRAFIES MALLORCA 1991

sobre la vida a Mallorca durant els anys trenta, en què hi participaren els santjoaners Josep Estelrich i Costa i Arnau Company Mates, a més de Sebastià Serra i David Ginard.

- El 25 d'abril els joves i al·lots que van per la biblioteca municipal pogueren participar en un concurs cultural.
- El 26 d'abril vengué Gabriel Janer Manila a parlar-nos de la figura de Francesc de B. Moll i de l'amor a les rondalles.
- El 27 i 28 d'abril hi hagué una exposició a la biblioteca municipal sobre el *Tirant lo blanc* i sobre unes feines que els al·lots de l'escola realitzaren amb l'ajut de Nati de Grado i els mestres.
- El 28 d'abril s'acabà la festa amb la representació de la rondalla de n'Espardenyeta i amb un petit concert de la coral de l'escola.

Que l'any que ve sigui encara més que un èxit!

— L'1 de maig un camió va bloquejar la carretera de Sineu, devers Son Sineu. En fou la causa la sortida de la carretera i que quedà un bon tros dins el fang.

— És ben hora que el nostre ajuntament prengui alguna mesura eficient perquè les cupetes del clavegueram no siguin destruïdes pels femeters i pels palers que fan les sèquies de les aiguües netes. La gent comença a estar cansada d'haver de pagar tantes vegades les seves cupetes —n'hi ha que ja l'han canviada tres pics— per culpa dels serveis municipals.

— Com per tot, les inauguracions no tenen aturall. Dia 5 de maig es va inaugurar la segona fase de l'edifici del Club d'Esplai de la Tercera Edat, la nova sènia de la Sènia i una placa a la Creu d'en Revull. La gent no perd el bon costum que quan hi ha menjar —800 racions de gelat i coca— s'hi ha d'anar.

— És curiós que moltes de les persones que hauran d'estar a les taules electorals repeteixen. No sabem si és l'atzar o el dit de qualcú. Les persones afortunades són: a la casa de cultura, Joan Matas Gaià, Arnau Gaià i Cati Jaume i, a la cambra agrària, Elionor Bauçà, Joana Estelrich i Antònia Jordà.

— Enguany duim més de tres-cents seixanta litres d'aigua. A principis de maig fa un temps fresc, la gent encara du la roba de l'hivern i fa uns dies va fer una geladota que es va carregar quasi tota la fruita.

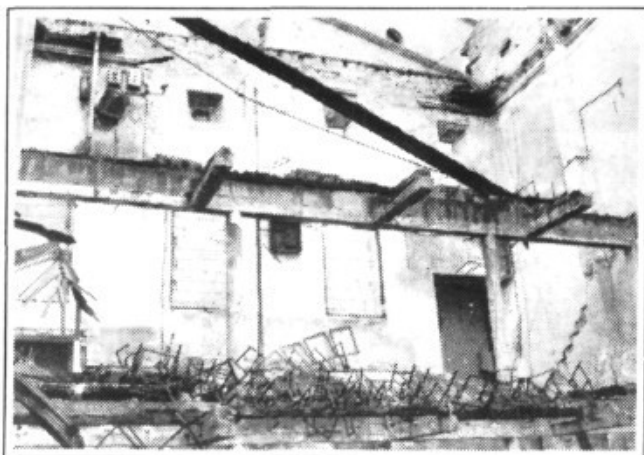
— La Volta Ciclista a Espanya passà pel terme municipal de Sant Joan el passat diumenge 5 de maig. Molta de gent va anar fins a la carretera de Manacor per veure passar tot aquest espectacle publicitari i esportiu.

— Dijous, dia 25 d'abril, hi hagué el sopar de presentació de la candidatura del PSM-Nacionalistes de Mallorca al restaurant sa Torre de s'Aigo. Hi assistiren prop d'un centenar de persones que en tot moment es mostraren molt contents i animats de cara a les eleccions. Enguany, el PSM-Nacionalistes de Mallorca presenta com a cap de llista en Gracià Sánchez Font (de ca l'escolà), com a segon en Francesc Nicolau Català (Parrec), seguits de Joan Roig Bauçà (de Son Burixó). La llista es completa amb gent d'entre els 18 i els 37 anys, la majoria dels quals no havien tengut abans vinculacions polítiques.

L'ULL DE VIDRE

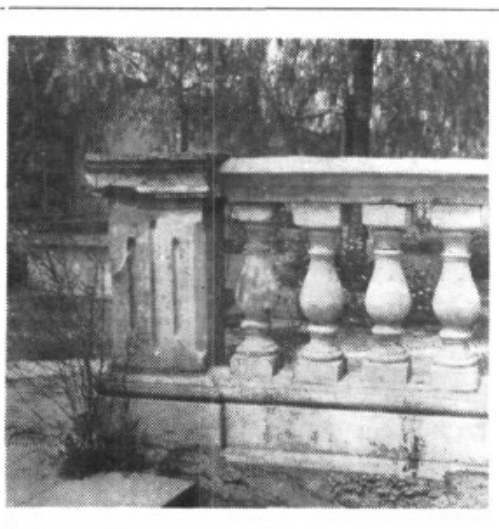
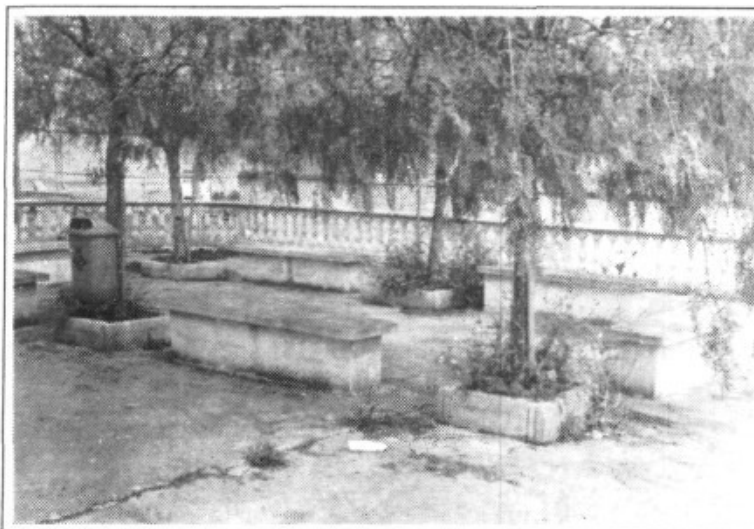
Ja que tenim les eleccions a la vista, volem oferir-vos un Ull de Vidre especial on posarem tot allò que l'ajuntament no s'ha atrevit a posar a la Memòria Municipal. I si pensau que hi ha mala intenció en aquesta triadella, millor que penseu que és ben hora de tocar de peus a terra i no continuar creient que vivim al País de les Meravelles.

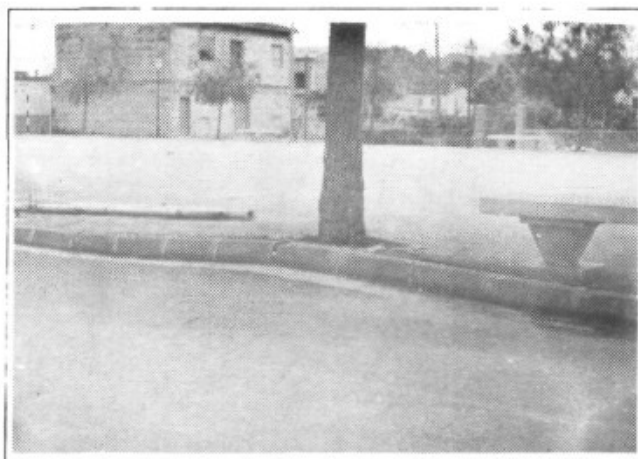
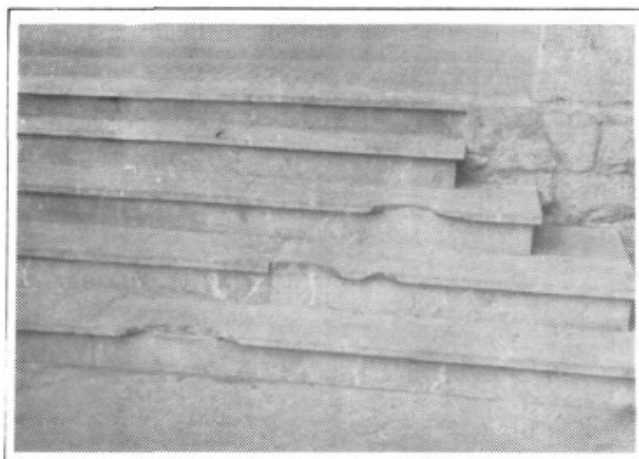

Ja en fa molts, d'anys, i les coses segueixen igual: són les ruïnes de l'antic cinema-teatre de Sant Joan.

¿És un centre per a la gent gran o és un cafè camuflat de dimensions exagerades?

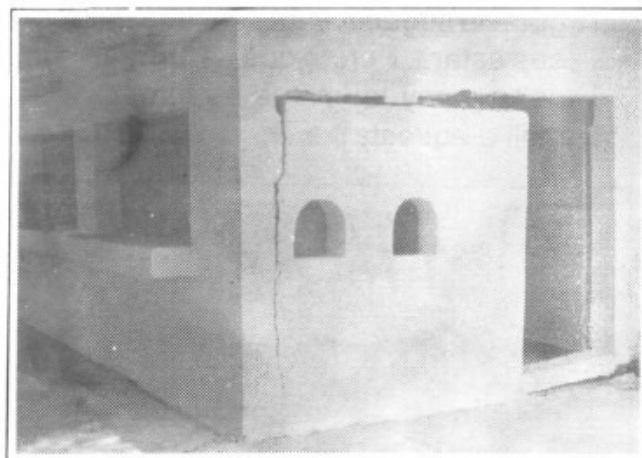
Ja no llueix tant com va lluir a l'hora de la inauguració. Aquesta és la política que el nostre ajuntament ha duit fins ara: preocupar-se per inaugurar i poca cosa més.

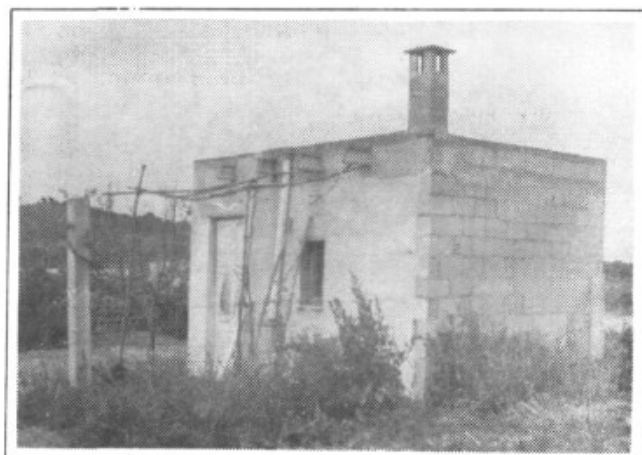
Una de les obres emblemàtiques de l'equip que ha governat l'ajuntament durant aquests darrers anys: la plaça del Rei Juan Carlos I (plaça Nova). La remodelació no ha agradat a ningú —a ningú!— i, a més, els materials no han estat gaire bons.

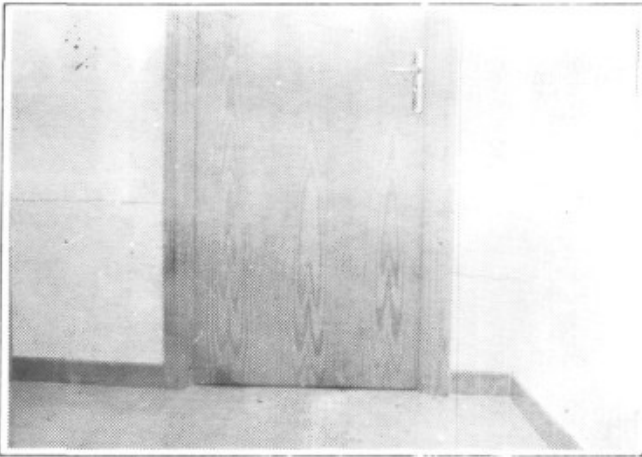
Una mostra més de la improvisació que caracteritza el nostre ajuntament.

L'escola pública de Sant Joan: un problema permanent. Si no són les persianes és qualsevol altra cosa. I just a la vora de l'escola hi ha el camp de futbol amb el petit bar que posa en evidència el terreny argilós damunt el qual estan assentats aquestes edificis

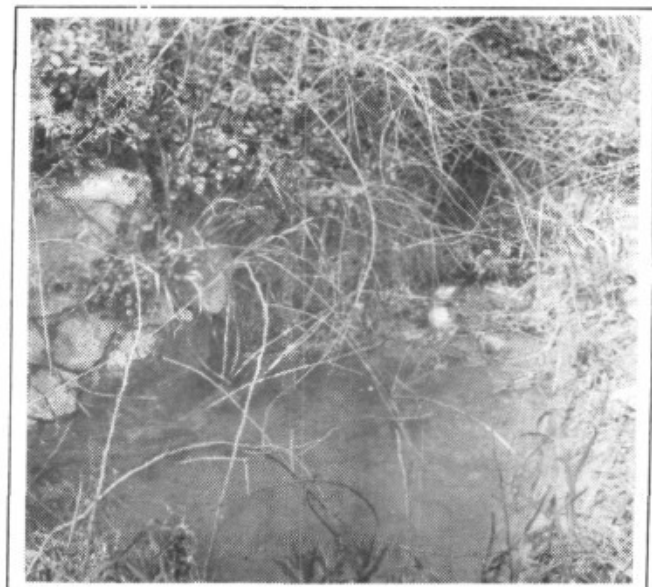
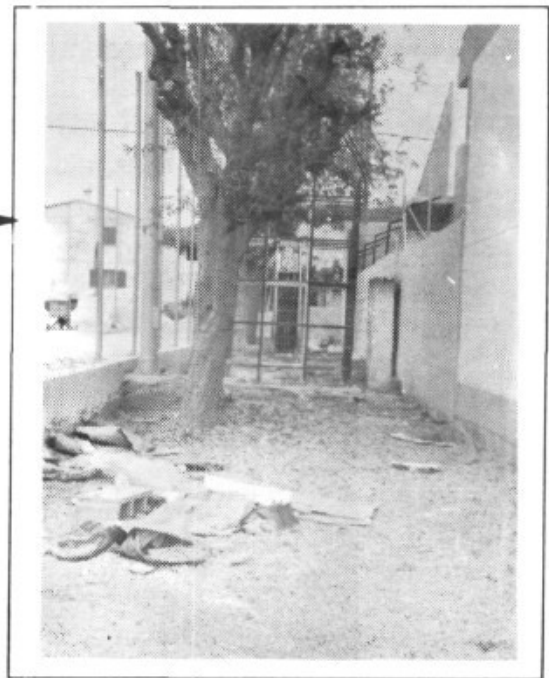
Construcció de fora vila. com es pot veure, la manca de directrius arquitectòniques clares fa créixer aquestes aberracions com a bolets pel camp santjoaner.

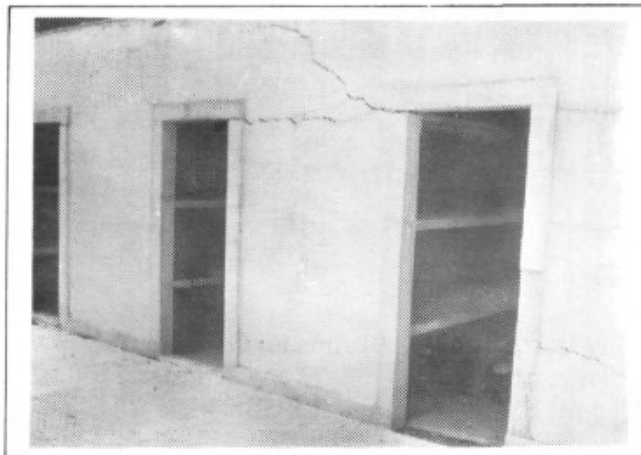

Un dels pocs casos d'obres "de millora" que ha duit a terme l'ajuntament. Aquest és el resultat.

La futura pista de tennis. El dia de la inauguració segur que tot serà una patena, de net que estarà. Però, ¿què us hi jugau que al cap de mig any la imatge es tornarà a semblar molt a aquesta?

El lloc és la pedrera vella, l'ex-camp de *cross*. Però tant se val, la imatge es repeteix arreu del camp santjoaner; com en aquest torrent de l'altre fotografia.

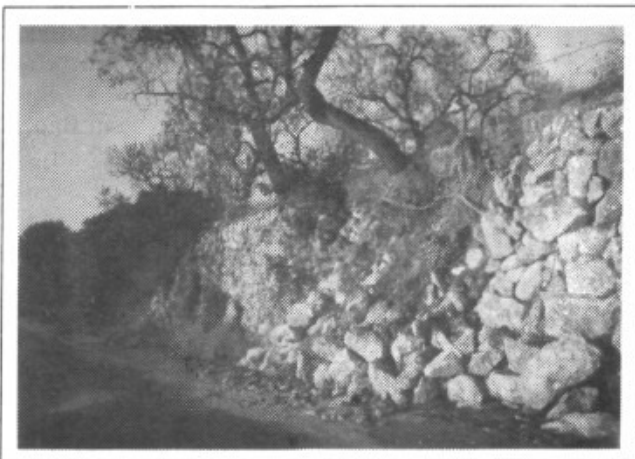

Els "adossats" del cementeri tornen a presentar greus problemes. ¿Fins quan haurem de patir aquesta plaga?

Boca d'una claveguera: un bon exemple de la mala previsió i pèssima execució de les obres municipals.

Els marges de pedra dels camins santjoaners, que ningú s'encarrega d'arreglar quan s'espenyen, són la viva imatge de la dessolació del camp santjoaner. No és feina de l'ajuntament arreglar-los, ja ho sabem, però sí que és la seva feina trobar-hi solució.

L'escorxador, un altre dels edificis públics oblidats per l'ajuntament. Falta imaginació per trobar solucions als problemes i falta decissió per dur-les endavant, i d'aquesta manera els problemes es fan eterns.

És la imatge de la indústria al nostre poble. No cal dir res pus.

ELS CANDIDATS

OCB
(J.Matas i
J.Sastre)

PSM-Nacionalistes de Mallorca

- 1) Gracià Sànchez Font
24 anys, Economista,
Llicenciat en Ciències
Empressarials.
- 2) Francesc Nicolau Català
25 anys, Pagès, BUP.
- 3) Joan Roig Bauzà
32 anys, Conductor-
repartidor, Graduat
escolar.
- 4) Gabriel Company Jaume
35 anys, Mestre, Professorat d'EGB
Any 1983: n° 5 pel PSM.
- 5) Francesc Català Company
18 anys, Estudiant de FP
(Administratiu).
- 6) Antoni Company Matas
22 anys, Estudiant, Casiner.
- 7) Magdalena Gayà Vidal
21 anys, Estudiant de
Psicologia.
- 8) Joan Bauzà Dalmau
22 anys, Empleat de Banca,
FP2 (Administratiu).
- 9) Amador Gayà Bauzà
33 anys, Mestre, Professorat
d'EGB.
- 10) Maria Rabassa Company
36 anys, Administració
d'Hisenda, batxiller elemental.
- 11) Joan Moratinos Jaume
29 anys, Assessor lingüístic
Aj.Palma, Llt.en Filologia
Cat.
Any 1987: n° 5 pel PSM
- 12) Josep Bauzà Bonet
36 anys, Instal.lador-
electricista, FP.
Any 1987: n° 10 pel PSM

PP-UM Partit Popular-Unió Mallorquina

- 1) Joan Barceló Mesquida
57 anys, Certif.d'estudis,
Pagès.
Any 1979: n° 4 per UCD
Any 1983: n° 2 per UM
Any 1987: n° 1 per UM-
Plataforma Santjoanera
- 2) Gabriel Mora Mas
50 anys, Certif.d'estudis,
Pagès
Any 1979: n° 2 per CD
Any 1983: n° 2 per AP
Any 1987: n° 2 per AP
- 3) Guillem Mas Font
50 anys, Empleat de notaria,
FP.
Any 1983: n° 9 per AP
Any 1987: n° 7 per AP
- 4) Joan Matas Gayà
56 anys, Pagès, Estudis
primaris.
Any 1979: n° 6 per UCD
Any 1983: n° 5 per UM
Any 1987: n° 3 per UM-PS
- 5) Miquel Torrens Mas
45 anys, Hosteleria,
Certificat d'estudis
Any 1987: n° 5 per AP
- 6) Antoni-Maria Pastor Oliv er
43 anys, Empresari, Ba. xiller
superior.
- 7) Arnau Gayà Mayol
52 anys, Pagès, Estudis
primaris
Any 1983: n°3 per AP
Any 1987: n°3 per AP
- 8) Antoni Matas Bover
26 anys, Graduat escolar.
- 9) Josep Bauzà Dalmau
46 anys, Pagès, Certif.
d'estudis
Any 1987: n° 8 per AP
- 10) Joan Oliver Gornals
22 anys, Pagès, Perit
agrònom.
- 11) Jaume Florit Antich
51 anys, Guixaina, Estudis
primaris
- 12) Joan Jaume Nigorra
56 anys, Empleat de banca,
Batxiller superior.
Any 1987: n° 12 per UM
(i n° 27 pel PDP al
Parlament Autònom)

CDS Centro Democràtico y Social

<p>1) Sebastià Florit Gayà
45 anys, Empresari, Batxiller Sup.
Any 1987: n° 1 pel CDS</p> <p>2) Carles Estelrich Costa
55 anys, Comptable, Batxiller elemental.
Any 1987: n° 3 pel CDS</p> <p>3) Mateu Bover Bauzà
212 anys, BUP. Estudiant informàtica</p> | <p>4) Gabriel Company Gayà
60 anys, Former, Estudis prim.
Any 1987: n° 4 pel CDS</p> <p>5) Antònia Rabassa Gayà
40 anys, Aux.de clínca, FP.
Any 1987: n° 6 pel CDS</p> <p>6) Francisca Estelrich Costa
50 anys, Aux.de clínca, FP.
Any 1987: n° 5 pel CDS</p> <p>7) Miquel Verd Lladó
38 anys, Mestre d'obres</p> <p>8) Josep Font Barceló
44 anys, Aparellador,
Any 1987: n° 11 pel CDS</p> | <p>9) Maria Mayol Bou
35 anys, Mestressa de casa
Any 1987: n° 10 pel CDS</p> <p>10) Antoni-Xavier Mas Jaume
19 anys, Fuster, FP 26n grau.</p> <p>11) Margalida Blanch Bauzà
48 anys, Mestressa de casa
Any 1987: n° 12 pel CDS</p> <p>12) Joan Oliver Bauzà
50 anys, Empresari, Batxiller elemental.</p> |
|--|--|--|

US Unió Santjoanera

<p>1) Joan Matas Antich
73 anys, Militar jubilat
Any 1987: n° 1 per AP</p> <p>2) Antònia Gayà Font
67 anys, Enfermera jubilada
Any 1987: n° 4 per UM-PS</p> <p>3) Joan Gayà Matas
64 anys, Comptable jubilat</p> | <p>4) Bàrbara Matas Sastre
60 anys, jubilada</p> <p>5) Martí Jordà Ferrer
60 anys, Marger.</p> <p>6) Josep Matas Joan
69 anys, Botiguer jubilat</p> <p>7) Jordi Serra Pons
77 anys, jubilat</p> <p>8) Miquel Bonet Sastre
71 anys, Militar jubilat</p> | <p>9) Antoni Payeres Auba
65 anys, Pagès jubilat</p> <p>10) Andreu Pocoví Juan
77 anys, Guàrdia Civil jubilat</p> <p>11) Catalina Carbonell Oliver
65 aprox. anys, jubilada</p> <p>12) Melcion Matas Antich
75 anys, Pagès jubilat</p> |
|--|--|--|

ARREL

<p>1) Josep Mas Llaneres
24 anys, Retolista, BUP</p> <p>2) Guillem Florit Company
23 anys, Guixaina, EGB</p> <p>3) Joan Fontirroig Jaume
24 anys, Xófer, EGB</p> <p>4) Antoni Gayà Gayà
21 anys, Estudiant d'Arts i Oficis</p> | <p>5) Joan Mora Estelrich
22 anys, Empleat aeroport, EGB</p> <p>6) Rafel Company Estelrich
22 anys, Conductor-repartidor, FP</p> <p>7) Francesc Joan Mayol
25 anys, Mecànic, EGB</p> <p>8) Antoni Bonet Company
22 anys, venedor de cotxes, EGB</p> | <p>9) Joan Matas Munar
31 anys, Former, Batxiller</p> <p>10) Antoni Gomis Barceló
24 anys, Casiner, EGB</p> <p>11) Joan Sorell Jaume
26 anys, Conductor-repartidor, EGB</p> <p>12) Joan Bauzà Florit
22 anys, Empleat de la construcció, EGB</p> <p>(13.- Josep Bauzà Fontirroig
23 anys, Mecànic, EGB.)</p> |
|--|---|--|

Espais gratuïts oferts a tots els
partits polítics que es presenten a
les eleccions municipals

L'ÚNICA ALTERNATIVA AMB FUTUR QUI SOM I QUÈ VOLEM

Un grup de santjoaners d'idees progressistes que ens volem sentir representats dins l'Ajuntament. Volem ser la veu de tots els qui pensen que les coses es poden fer millor, que els qui han comandat a l'Ajuntament fins ara han deixat de fer coses que es podien fer i feien falta. D'altra banda, han anat fent-ne d'altres sense visió de futur i sense tenir projecte global ni idees clares sobre el paper d'un Ajuntament dins un poble petit ni les vertaderes necessitats de la Vila.

Volem un Ajuntament que faci augmentar la qualitat de vida dels santjoaners. Viure bé no és només tenir grans edificis, sinó també omplir-los de servei i de bona feina. És saber gastar els diners. És considerar les persones i el seu entorn més importants que les grans obres públiques. Coses petites com canviar una bombeta, adobar una persiana, expedir un certificat a l'instant o ajudar a una ciutadà a aconseguir una ajuda oficial costen poc i valen molt.

L'Ajuntament ha de ser una mica l'àrbitre dels conflictes entre particulars, l'impulsor d'iniciatives de particulars que siguin d'interès públic i, en definitiva, una casa oberta a tothom.

Aquestes són algunes de les idees que vos volem oferir:

SERVEIS

L'Ajuntament ha de fer tot el que calgui per posar a disposició dels santjoaners el màxim possible de serveis. S'han de mantenir i millorar els que hi ha i afegir-ne de nous: tramitar papers als ciutadans que tenen dificultats, oferir informació sobre qüestions oficials de les diferents administracions (línies de crèdit, subvencions, ajuts).

URBANISME

L'única manera de no fer parts i quarts és redactar un Pla d'Ordenació, que contengui les normes mínimes que han de regir el creixement del poble. Amb aquest Pla, el ciutadà sabrà sempre a què s'ha d'atendre i tindrà la certesa de ser tractat amb condició d'igualtat amb el seu veïnat.

A foravila, impulsarem la rehabilitació de les nostres construccions tradicionals. S'establirà una línia de crèdits i subvencions per a aquest fi, mitjançant convenis amb el Govern Balear.

L'Ajuntament posarà a disposició de les petites indústries locals i foranes terrenys a preus assequibles i amb els serveis adients, mitjançant la promoció d'un petit polígon industrial. Es donarà preferència a les no contaminants i a les que generin més llocs de feina per als santjoaners, ja sigui directament o fent de motor de l'agricultura.

No promourem noves construccions mentre quedin edificis de propietat municipal que es puguin reconvertir.

RESUM PROGRAMA MUNICIPAL

GRACIÀ SANCHEZ FONT

SANT JOAN

Nacionalistes de Mallorca

L'ÚNICA ALTERNATIVA
AMB FUTUR

CANDIDATS

JUAN CARLOS FONT
FRANCESC SANCHEZ FONT
JOAN ROIG BALBUENA
GERMEL COMPANY ALAMI
FRANCESC CATALÀ ANANÍ
ANTONI COMPANY MATAS
MARGALETA GATA VEGU
JOSE BALBUENA
ANTONIO GATA BALBUENA
MARIA REBASSA COMPANY
JOAN MORATINOS JAUME
JOSEF BALBUENA BONET

Serà prioritari, dins el nostre programa d'actuació, el manteniment diari dels edificis, espais i infraestructures públiques.

És imprescindible conservar els camins de foravila (netejar les voreres, tapar clots, asfaltar els camins de més trànsit, tornar asfaltar els que estan en mal estat, etc.)

S'ha de donar una solució que sigui respectuosa amb l'entorn al camí que va del camp de futbol a Consolació.

GENT MAJOR

Volem distingir dues classes de persones jubilades:

- Les que necessiten activitats per omplir el temps buit (excursions, festes, tornejos, etc.).

- Les que necessiten serveis socials per poder viure amb dignitat.

Cada un d'aquests grups requereix un tractament específic.

Per als primers, donarem suport a les iniciatives, tant de particulars com d'associacions, que es tradueixin en una millora de la seva qualitat de vida.

Per al segon grup, crearem un servei de menjador a domicili, un servei de neteja de roba, de fer dissabte a les cases dels que ho necessitin, etc.

ENSENYAMENT

L'Ajuntament ha de col·laborar estretament amb l'Associació de Pares i el Claustre de Professors, sense plànyer estroços ni doblers.

L'Ajuntament farà totes les passes per aconseguir la consolidació de l'educació preescolar i la creació d'una guarderia infantil per als nins més menuts.

CULTURA I ESPORTS

Posar la Casa de Cultura a disposició de totes les entitats i grups de santjoaners que ho necessitin, flexibilitzant al màxim els horaris. La Casa de Cultura ha de ser un focus dinàmic d'activitats: conferències,

balls, exposicions, taules rodones, debats, reunions, etc. N'hi ha d'haver de cap a cap d'any, promogudes tant per l'Ajuntament com per les associacions.

Fomentarem l'esport a tots els nivells, conservant i millorant les instal·lacions esportives. Tindrem en compte les idees i les necessitats de les entitats esportives existents i les iniciatives de qualsevol col·lectiu santjoaner.

HIGIENE, SANITAT I MEDI AMBIENT

S'ha de construir una depuradora que resolgui d'una vegada el problema de les aigües brutes. Els funcionaris d'alt nivell al servei de l'Ajuntament, metge, manescal, apotecari, han de complir les seves obligacions i vetllar pel compliment de les normatives sanitàries (control de l'aigua de les cisternes, vacunació d'animals de companyia, salubritat dels pous i brolladors públics, etc).

Promourem la neteja de pinars, síquies, torrents i voreres, mitjançant un conveni amb l'Institut Nacional d'Ocupació.

Cal conscienciar els ciutadans de la necessitat de respectar l'entorn en tots els sentits. No es tracta només de no embrutar, sinó també de no generar activitats (renous, fums, olors) que pertorbin el descans o la vida normal dels altres.

Sabem quins són els problemes de Sant Joan i sabem com posar-hi remei. Darrera aquesta candidatura hi ha un ampli col·lectiu de gent ben preparada que pot ajudar a dur a terme tot el que oferim i que el poble necessita.

Necessitam i demanem la vostra ajuda per dur a terme aquest programa.

**Votau el PSM a l'Ajuntament
No vos ne penedireu**

Espais gratuïts oferts a tots els
partits polítics que es presenten a
les eleccions municipals

UNIO SANTJOANERA

LEMA: PER EL PROGRES I BENESTAR SOCIAL DE SANT JOAN

PRIORITATS 1º.- CONTINUAR LE XARXA DE L'AIGUA POTABLE

2º CONSTRUCCIO D'HABITATGES I ACABAR LA RESIDENCIA NO ASISTIDA

3º MEDI-AMBENT, CONSTRUCCIO DE DEPURADORA

4º.- SANITAT: MILLORAR LE SITUACIO SANITARI DEL NOSTRE POBLE

5º.- ARREGLO DE CAMINS MUNICIPALS

6º.- ESPECIAL ATENCIO A JOVES I MAJORS

7º.- FOMENTA EL DEPORT BASE

J. MATAS ANTICH

A. GAYA FONT

J. GAYA MATAS

M. JORDA FERRER

B. MATAS SASTRE

J. MATAS JUAN

S'HO FARAN TOT SEU

AGRUPAMENT REVOLUCIONARI PER L'ALLOBERAMENT

EL PANORAMA

D'entrada, no crec que sigui de bades recordar que la presentació d'una llista de persones a unes eleccions municipals suposa, entre altres supòsits, l'acceptació implícita de treballar durant quatre anys —almenys— per dur endavant un projecte de govern o d'oposició dins i fora de l'ajuntament, un projecte que els integrants de la llista i els que els donen suport creuen el més adient per solucionar els problemes o complir les expectatives del poble. La poca pràctica democràtica d'aquest país —i d'altres països igualment poc experimentats en aquesta forma de govern— fa que adesiara es presentin llistes “fantasma”, de vegades amb el suport d'un partit polític (què no faria un partit per sortir als diaris amb més llistes que un altre partit, i per quatre vots més al Parlament), de vegades sense aquest suport. L'excessiu personalisme combinat amb la manca d'una estructura sòlida de partit o agrupació fa que aquests partits no durin més d'una legislatura, és a dir: que el seu “projecte” —si en tenen— polític no es pugui dur mai a la pràctica, aleshores —ens podem demanar— ¿a quins interessos responen? Sense més preàmbul passem a fer un guait damunt el panorama polític que tendrem en aquestes primeres eleccions de la dècada, la darrera del segle XX.

La coalició formada pel Partit Popular i Unió Mallorquina és sens dubte la *vedette* d'aquestes eleccions. Després de més d'un any d'estira i amolla entre els dirigents locals a la fi s'han imposat les tesis de les respectives executives il·lenques, i les tensions entre els dirigents locals s'han relaxat —almenys de cara a les eleccions— d'una manera que, pel que sembla, no han provocat gaires dissidències. De tota manera, serà de veure com s'ho faran per seguir entenent-se un cop hagin accedit a l'ajuntament i s'imposi la tasca diària de fer funcionar un grup municipal.

A aquesta coalició, destinada a “arrassar” el camp electoral, li ha sortit, però, un cau de dissidents encapçalats i il·luminats pel president de l'Associació de la Tercera Edat local, que a la vegada és l'ex-cap de llista del Partit Popular a les passades eleccions (i

recordem que va ser aquest senyor qui, per edat, va ser l'encarregat de fer el discurs de presentació del consistori, i el va fer —oh Senyor!— en castellà; enguany, si Déu o el poble no hi posa remei, farà segurament el mateix: xerrar en foraster dins la Casa de la Vila. Per altra banda, serà de veure, també, la “factura” que el Partit Popular passarà a aquest senyor per haver tengut la gosadia de rompre la gran aliança PP-UM).

Aquesta candidatura, de nom Unió Santjoanera (curiosament les sigles són U.S., com la Uss Army del senyor Bush), juntament amb la que duu per nom Arrel són dues candidatures la presentació de les quals és explicable si tenim en compte la poca educació democràtica (quinze anys, diuen els més optimistes) que ha tengut el nostre poble. Són candidatures sense programa polític definit (polític en els dos sentits: ideològic i de gestió, perquè al cap i a la fi governar un ajuntament és administrar una comunitat des d'una òptica política determinada); són candidatures que tendran uns votants predeterminats per dos ambients —ben diferents, és cert— en certa manera closos, tancats: la llar dels vells i un bar (que no té perquè ser “la llar dels joves”, com va afirmar inconscientment un diari illenc), sense massa perspectives de fer intents de governar el poble en el seu conjunt, es podria dir que són candidatures sectorials; són llistes que, pel mateix fet d'haver estat confeccionades dins uns determinats ambients, han vist condicionada enormement l'elecció dels components de les llistes: hi havia poc on escollir.

Naturalment, les diferències entre aquestes dues llistes són moltes, i segurament irreconciliables; però en tot cas aquestes queden reduïdes al no res en topar amb una circumstància que les iguala: la manca de programa polític (i que no venguem un espavilat a demanar-ne si fa falta un programa polític per governar un ajuntament); la manca idè d'establir les línies bàsiques per negociar amb les altres parts o, en el seu cas, per establir-ne les diferències, i actuar en conseqüència. En definitiva, i per diverses raons de vegades no coincidents entre aquestes dues llistes, es

pot dir que a l'hora de fer beneitures tant se val si són joves com vells.

La continuïtat del CDS d'Adolfo Suárez dins l'ajuntament de Sant Joan està gairebé assegurada després de l'acceptació del candidat a batle, la qual ha estat provocada, segons la majoria dels indicis, per les pressions dels dirigents illencs que han fet cedir la resistència de l'alcaldeable. El pas del CDS per l'ajuntament ha estat, i de llarg, el més discret, a temporades imperceptible; i és de preveure que les coses no canviïn gaire, ja que el cap de llista —i possiblement l'únic representant dins l'ajuntament— no sembla disposat a reconsiderar la seva percepció de què és estar dins un ajuntament i dels deures que aquest fet comporta.

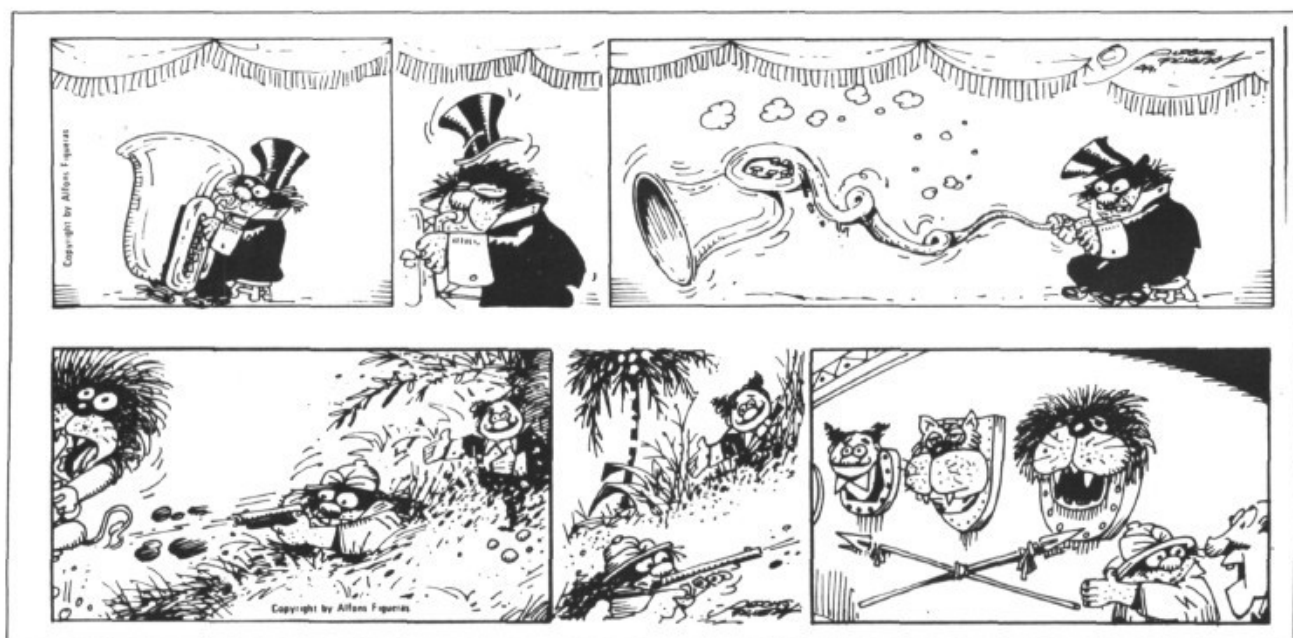
El PSM-Nacionalistes de Mallorca torna a presentar per tercera vegada consecutiva, una llista a l'ajuntament, aquest cop amb sensibles diferències respecte de les anteriors. La renovació dels integrants de la llista ha estat quasi completa, mentre que el suport social (interprofessional i en edats) ha crescut considerablement.

Més enllà de les diferències programàtiques, una diferència —tècnica, si voleu, però important pel que representa— que distingeix la candidatura del PSM-Nacionalistes de Mallorca respecte de la resta de les que es presenten és la manera com ha estat elegit el cap de llista, i per extensió els altres integrants de la candidatura: mentre en dues llistes els candidats a la

batllia han estat imposats des de les respectives executives regionals i en les altres dues ha estat l'alcaldeable qui ha maldat per confeccionar-les i omplir-les, en la llista del PSM-Nacionalistes de Mallorca es pot dir que han estat "obligats" pels seus correligionaris santjoaners de dins i fora de la llista, que han considerat que eren els millors que es podien presentar. És la diferència entre entendre el poder municipal com una eina per ser usada en servei del poble o entendre'l com una parcel·la de poder des de la qual tenir ocasió de lluir i manar en benefici, no diré de qui, però en cap cas de tot el poble.

Finalment, cal anotar perquè en quedi constància els intents fallits de formar dues noves llistes, que sens dubte haurien atorgat a Sant Joan un dels rècords de presentació de llistes electorals en un municipi de menys de 2.000 habitants. Aquestes dues llistes eren les del PSOE (ja ho intentaren fa vuit anys, i ho aconseguiren, però sense solució de continuïtat, ni tan sols una mica, perquè el cap de llista en poc temps es va fer del PP) i Unió Independent de Mallorca, la UIM d'en Tolo Güell-a-Lluc-a-peu. Si aquesta darrera llista no va passar de la segona reunió, la primera no va passar ni per la primera, i no calen més comentaris al respecte.

Mateu Sastre i Joan

Joves, vells i els de sempre.

Eleccions 91

De tant en tant, cada quatre anys, tenim una cita amb les urnes. Cada quatre anys hi ha un eterisme que caldeja l'ambient. Cada quatre anys els partits polítics que concorren a les eleccions estan segurs de fer un bon paper; i per reafirmar que Sant Joan hi ha voluntat política es presenten cinc partits, igual que l'any 1987, dos més que l'any 1983 i que l'any 1979.

Després d'una curta vivència dins l'Ajuntament, he comprovat allò de què el poder arrossega el poder. Fa quatre anys tots els partits -excepte UM- tots volien plantejar batalla al partit esmentat; l'objectiu era arrebatat la batllia als mateixos de sempre. A priori es respirava un ambient d'anar en contra dels qui fins aleshores havien governat: el resultat de les votacions no aconseguí que aquell prefaci es complís -de fet, també hi hagué algú que així no ho volia fer i, aquest algú és de tots coneguts.

Enguany, tot i que hi pot haver el mateix sentiment, l'ambient és de to distint, bé que hi ha tres caps de llista que repeteixen. L'estratègia d'una geniada per part del número 1 de la Unió Santjoanera, a voltes infantil, a voltes contradictòria i l'aparició d'una llista de caràcter eteri i d'objectius indefinits no afavorirà gens ni mica la derrota d'una llista aparentment guanyadora, la del PP-UM.

Quins són els temes que poden aportar com a novedosos els partits polítics davant aquestes eleccions? I quins són aquestes novetats que podrien aconseguir fer fóra el batlle actual?

Penso, a priori, que els objectius programats pels diferents partits polítics són similars; vull dir que tots estan d'acord amb l'instal·lació de la xarxa d'aigua potable; amb la construcció d'una pista de tennis; amb la reforma de l'arxiu municipal... Si fos així hi hauria cap diferència entre els partits polítics

i els respectius caps de llista que els identificassin amb diversitat? Sí senyor. Hi ha factors personals i factors cojuturals que justifiquen aquesta resposta.

Entre els factors puntuals i/o personals, penso que els nacionalistes del PSM tenen molt guanyat i que són els únics que de forma continua i reflexiva han mantingut un constància envers la realitat del nostre poble; en Gracià, en Xisco, en Joan ... i la resta -quasi tots ells apareixen per primera vegada en una llista política. La seva **entrée** dins la política local és resultat d'una participació directa dins la vida social del poble. Aquesta, penso, és una de les qualitats que avantatgen els del PSM envers les altres llistes, tot i que hi trobam elements dins les altres llistes que també compleixen aquesta condició. Malgrat que en Joan Barceló, pugui semblar el batlle etern, també per norma és un batlle que té un temps limitat i que obeeix ordres de Palma; Del comandant Mates, s'ha dit tot i potser en pagui les conseqüències de la seva travessura política que potser fregui la il·legalitat; del CDS, no es pot parlar seriosament, sobretot tenint en compte la forma com es va fer i perquè es va fer; de la llista de joves anomenada Arrel, obeeix a una especulació divertida que tot haver algun enllaç amb la UIM no es farà favor ni a ella ni als altres. Jo, en definitiva, ex-regidor del PSM, crec i participo amb què la única opció sèria que farà front a allò "els de sempre" són aquesta nova gent del PSM. No basta en presentar-se, cal també entrar a l'Ajuntament i el PSM d'això en té experiència.

Miquel Company

Nota: La llei d' Hont just afavoreix als grossos.

ANÀLISI PERSONAL DE LES ELECCIONS LOCALS

Com cada quatre anys ens tornam a trobar davant unes noves eleccions. A través d'elles s'elegiran els pròxims governants del nostre Ajuntament. Possiblement enguany estiguem davant les eleccions més interessants dels darrers anys. Interessants i possiblement aclaridores del panorama polític.

Al nostre poble, com tots sabem, es presenten cinc candidatures: la del PP-UM, la Unió Santjoanera, la del CDS, la d'Arrel i la del PSM. Malgrat tantes candidatures, es van perfilant dues opcions més o manco clares: d'una banda el PP-UM i la US i de l'altre el PSM. Aquestes dues opcions possiblement coincideixen amb dues maneres distintes de concebre la vida municipal. La resta d'opcions possiblement tinguin poca empenta: el CDS per manca d'espai on situar-se, els familiars i poca més, i l'ARREL per ser simplement un moviment que intenta ridicu-litzar d'una forma festiva i "patxanguera", el que fins ara ha estat la política municipal.

Situats més o manco tothom al seu lloc possiblement podríem detallar un poc més la situació: per una banda es presenta el PP-UM i la US, que en la meua opinió són i representen la mateixa cosa. No oblidem que el número u d'US es presentava com a cap de llista del PP, ara fa 4 anys i que la número 2 es presentava dins les llistes d'UM també fa quatre anys. Votar US o votar PP-UM és més o manco votar la mateixa forma d'entendre la vida municipal, una forma d'entendre que jo resumiria molt fàcilment: construir, construir i construir. De serveis al ciutadà, de mantenir, de programar, d'impulsar, de promocionar no en parlen gens. Molt esquemàticament es podria resumir de la següent manera: si es romp el barreró d'una cadira és necessari demanar una subvenció a Ciutat per adobar-la. Fins que arriba la subvenció s'ha d'estar dret, fora poder asseure's. Poden passar anys sense arreglar rajoles que es rompen, brolladors que tiren l'aigua fora, jardins plens d'herbes, persianes sense barrerons, etc. En canvi cada any s'han d'inaugurar obres que costin molts de milions, sense pensar que després s'hauran de mantenir o estaran infrautilitzades per manca de gestió adequada. Una política sense gens de visió de futur.

Per l'altra banda jo hi situaria el PSM, que aquest any ha fet un esforç per integrar dins la seva candidatura persones i sectors que no combreguen amb la manera de fer les coses dels qui fins ara han comandat. Un esforç i una integració que si no ha estat profunda no ha estat per culpa del PSM, tot al contrari ja que estaven

disposats a integrar a tothom que cregués que s'havia de canviar l'estil de l'Ajuntament. El PSM ofereix una candidatura de gent nova, d'entre els 18 fins als 37 anys. De gent qualificada professionalment per gestionar d'una altra manera. Una candidatura que asseguri que hi haurà un futur municipal pels fills i pels nets dels qui voldríem que ens votassin.

Una candidatura que el que vol és oferir serveis als ciutadans, remoure l'economia local, directa o indirectament, actuar amb criteris de prioritats en definitiva. El PSM creu que pot oferir futur, davant els qui creuen que només es pot créixer a través d'un "Hogar del Pensionista" o d'un cementeri amb cruïes per tot arreu.

Abans d'acabar voldria fer un parell de puntualitzacions: hi ha hagut molta gent del nostre poble que ha dit que l'ARREL era una befa a les eleccions i un insult a la democràcia. No hi estic gens d'acord i a aquests que pensen això voldria fer-los la següent reflexió: ¿què pensarien si els directius l'Associació de la defensa del mostel blanc, o l'Associació de tastadors de vins de les vinyes del Revellar, o l'Associació de cercadors fins de caragols boquers de banya dreta es presentassin a les eleccions? ¿Pensarien que és un insult i una befa? A aquestes properes eleccions es presenta una llista on hi ha integrats directius de l'Associació de la Tercera Edat, apolítica segons els seus estatuts, sense haver dimitit dels seus càrrecs. Ningú ha alçat la veu en públic contra aquest fet. Ningú ha explicat a la gent si l'US i l'Associació de la Tercera Edat eren la mateixa cosa o no. En canvi han dit que l'ARREL era una vergonya per la imatge exterior del nostre poble (ho vaig sentir a dir a un militant d'UM). O tots moros o tots cristians.

La segona puntualització: a unes eleccions locals no es decideix el futur del país, de l'estat o del món. No es decideix quin serà el model econòmic, fiscal, ecològic, de seguretat del país. A unes eleccions locals es decideix qui defensarà millor els interessos dels ciutadans i del poble en temes domèstics i diaris. Es decideix qui ens representarà a cada un de nosaltres. O com a mínim qui seran les persones que per qüestions de proximitat (ideològica, d'edat, d'amistat, etc) millor podran defensar els interessos de cadascú. Es decideix quines persones creu cadascú que podrà anar, una vegada elegits, a contar els seus problemes o les seves idees. Esper que els integrants de l'ARREL reflexionin el seu vot i obrin en conseqüència.

A. Bauçà, militant del PSM

Ells voten, i tu?

Votar és decidir el futur de la nostra Comunitat. Per això és important que tots hi participem. Amb el vot exercim la democràcia i tu també hi tens part.

El pròxim dia 26 de maig decidirem entre tots els qui formaran el Parlament, els qui ens representaran i dirigiran el destí de la nostra Comunitat.

Amb la teva decisió individual, configuram el futur comú. Per això, cadascú vota pel bé de tots. Participar és important. Ells ho saben i per això voten.

El futur de Balears també depèn de tu.

GOVERN BALEAR

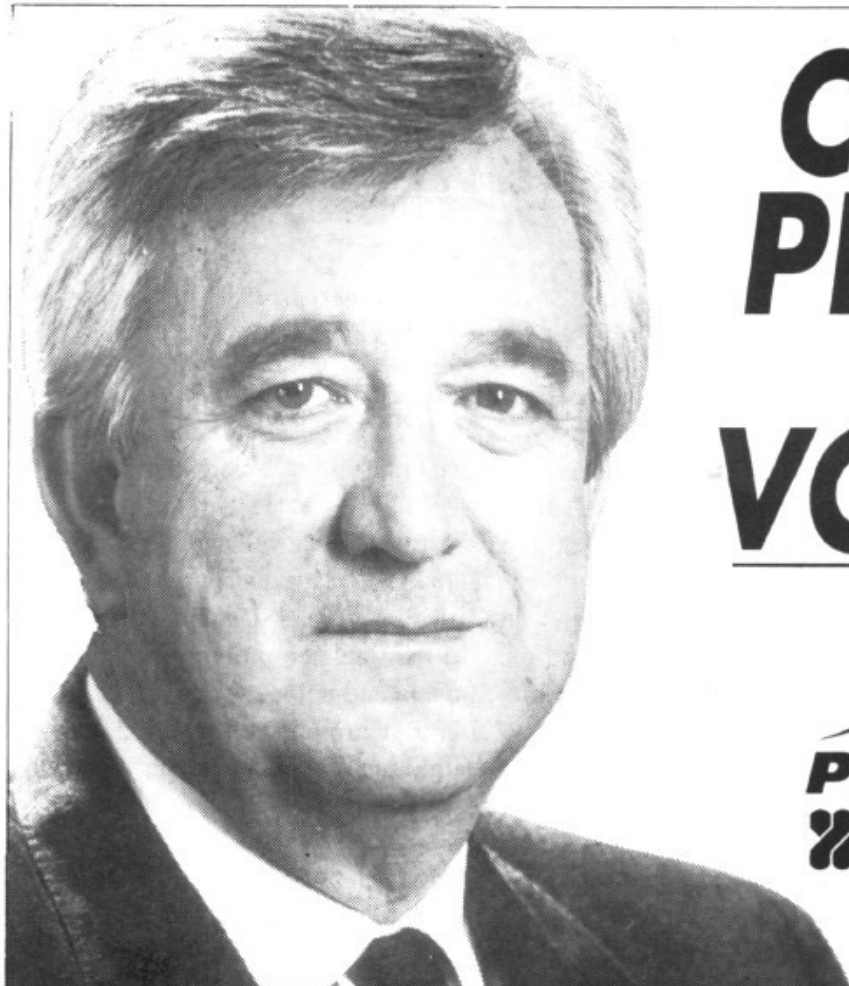
decideix
VOTA

PER BÉ DE TOTS

26 DE MAIG

ELECCIONS AUTONÒMIQUES

CAMI DE PROGRES

VOTA GABRIEL
CAÑELLAS
EFICACIA

Partit Popular
 UNIÓ MALLORQUINA

XXIII UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU a Prada de Conflent

Del 15 al 24 d'agost

Cursos, seminaris, tallers,
espectacles, conferències,
debats, exposicions, homenatges,
commemoracions, etc...

Preu: 38.000 ptes.
(Inclou: Manutenció, transport, excursions,
assistència mèdica, etc.)

HI HA BEQUES

Per a més informació: Obra Cultural Balear
c/ Impremta, 1 pral.-1 - PALMA
Telèfon: 72 32 99

BAR

CAN TRONCA

Palma, 1
tel. 52 60 97
Sant Joan

“la Caixa”

CAIXA DE PENSIONS

EL SENYOR MAS

La celebració d'una Taula rodona organitzada per l'Obra Cultural de Sant Joan el passat 19 d'abril, en ocasió del Dia del Llibre, m'ha mogut a enviar a MEL I SUCRE aquestes modestes reflexions personals, suscitées pel diàleg que es va mantenir en l'esmentada Taula.

Mn. Francesc Mas i Galmés (1878-1953) és, al meu parer, el santjoaner més destacat d'aquesta centúria i el qui ha fet, fins ara, l'aportació més significativa al progrés del nostre poble. Les qualitats que sobresurten en la seva rica personalitat són, em sembla, la intel·ligència i el dinamisme.

Les seves obres i el testimoni de moltes persones que el tractaren de prop i que encara viuen, ens el presenten com un home "molt intel·ligent", intuïtiu, lúcida, perspicaç, brillant. Tal vegada no se'l podria anomenar un "intel·lectual", en el sentit de "persona que es dedica o té afició especial a les coses de la intel·ligència" (*Alcover-Moll*, Diccionari català-valencià-balear); no era un home d'estudi, de cambra de treball, de llibres, sinó un home d'acció. I un home avançat; interessat, no sols en estar i viure "al dia", sinó encara en viure avançat a la seva època, un home que en llenguatge actual anomenarien "progressista". Des que començà la seva vida activa en els inicis d'aquest segle fins que la seva activitat s'apagà quan la centúria arribava al seu punt culminant, es podria dir que mai quedà endarrerit, sinó que més bé anà prenent la devantera a la marxa de la societat.

L'altra característica dominant del seu demble és el dinamisme. Es mostrà com un home amb imagi-

nació, emprenedor agosarat i coratjós, obstinat i incansable. A ell li deu la nostra vila els dos edificis més notables del poble: el Centre Catòlic (1919-1922) i el temple parroquial (1927-1939). Fruit també de la seva iniciativa i del seu entusiasme contagiós són: la creació de la Banda de Música (1904) i la d'una coral d'homes (1907), la substitució de la vella creu de Ses Roques per l'actual (1913), la plaça que avui porta el nom del Rei Joan Carles I (1920) —llàstima que no dugui aquesta plaça el nom del seu promotor!—, el monument a Fra Lluís Jaume sobre la fatxada del Centre Catòlic (1922), la primera biblioteca local (1922), la construcció del teatre, que afavorí l'exercici d'aquesta activitat artística i de moltes altres activitats culturals (1922), la campana "grossa" i la "de tocar vespres" que ell volia fossin "les campanes millors de Mallorca" (1924), la primera sala de cinema instal·lada a Mallorca per iniciativa d'un eclesiàstic —amb no poc escàndol de la gent "benpensant" del poble i de fora poble— (1926), i una escola de Primera Ensenyança per a nins, que arribà a comptar amb més de 70 alumnes (1932).

No era més que un simple capellà, sense altres càrrecs que els de director de la Congregació mariana i dels Exploradors, quan es decidí a construir pel seu compte un edifici que fos el centre de cultura i d'esbarjament que el poble necessitava, el Centre Catòlic. Començà les primeres gestions pel març de 1919, i l'obra s'inaugurà el 24 de juny de 1922. Quasi tot el preu del solar i la construcció de l'edifici foren pagats per D. Francesc amb els seus béns personals, com feu

Elèctrica

PEP DES SAIG

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8 tel. 52 63 23
Sant Joan

Cooperativa Agrícola

SANT JOAN

tota casta de productes per al camp

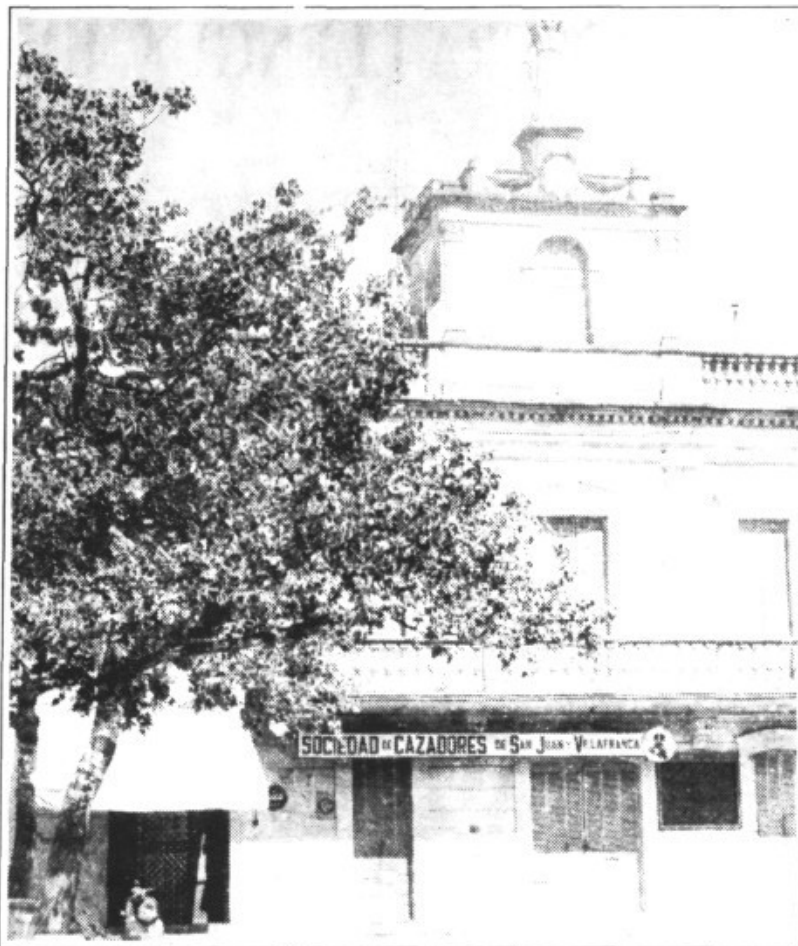
constar el bisbe Rigobert Domènech en el Decret de la Visita pastoral de 1923.

Pocs anys després emprengué l'ampliació de l'església vella, deplorablement deteriorada i insuficient per a les necessitats del poble. El seu projecte, sumptuós i magnífic, va ser criticat per un determinat sector del poble que considerava l'empresa desmesurada i inassequible per les possibilitats econòmiques de la població. La sensibilitat actual dels cristians i les opcions del Concili Vaticà II per una Església més pobra i més solidària amb les necessitats temporals dels desvalguts, no estarien avui d'acord amb aquell projecte, i si el mateix senyor Mas hagués de fer ara aquella obra, segurament es decidiria per una construcció més modesta i funcional, i dedicaria esforços pecuniaris i de gestió a resoldre altres necessitats que aleshores tenia el poble i que en part encara té.

Però malgrat Don Francesc fos, com he dit, un home avançat a la seva època, ningú podia demanar-li que

dugués un avanç de més de cinquanta anys. En aquell temps era corrent i quasi general l'opinió que molts anys després sostenia encara un bisbe de Mallorca, castellanoparlant: "Para Dios, todo es poco". Per damunt les censures de cercles reduïts, quedà patent el plebiscit quasi unànim del poble, manifestat amb les aportacions econòmiques, modestes però constants, de gairebé totes les famílies santjoaneres, amb les quals es va finançar fins a la seva conclusió total aquesta obra —que a proporció del poble podríem qualificar de "faraònica"— sense més aportacions externes que un sol donatiu de 500 pessetes. Gràcies a l'entusiasme contagiós del senyor Mas i a la resposta generosa d'aquella generació de santjoaners, avui la nostra vila compta amb una obra que és l'orgull del poble i la sorpresa i l'admiració dels forans.

Encara voldria retreure un altre caire de la personalitat de D. Francesc Mas: era, per damunt de tot, "santjoaner", i va exercir de santjoaner tota la seva vida. Va viure amb la quimera de que Sant Joan fos un poble avançat i polent, no sols en l'aspecte religiós —el seu objectiu primordial, naturalment— sinó també en les àrees del civisme, de l'educació, de la cultura, de l'urbanisme, de l'economia, de l'esplai i la festa... A fer

realitat aquesta quimera va dedicar tota la seva vida, renunciant, segons referències de persones que mereixen crèdit, a propostes de promoció en l'escalafó eclesial, per acceptar les quals s'hauria vist obligat a deixar la vila.

Sigui'm permès referir un cas concret. L'any 1910, essent vicari de Sant Joan, fou destinat a la vicaria de Maria de la Salut, i exercí aquest càrrec per espai de tres anys. El bisbe Campins feu l'any 1913 un nou ordenament parroquial, elevant a parròquia la vicaria de Maria, i convocà tot seguit oposicions de rectors per a les noves rectories. El Sr. Mas, que tenia les majors probabilitats d'obtenir la rectoria de Maria de la Salut, no s'inscrigué per a les oposicions, i el càrrec fou aconseguit per un altre santjoaner, Mn. Joan Munari Oliver, aleshores vicari de Llorito. D. Francesc tornà a Sant Joan de "capellà lliure", ja que el càrrec de vicari era ocupat per Mn. Antoni Ferriol. Hom pensa que preferia això a qualsevol altra plaça fora de la vila.

¿Quan els santjoaners ens decidirem a pagar el deute —i no pagat fins ara— que tenim contret amb Mn. Francesc Mas i Galmés, "el senyor Mas"?

Josep Estelrich i Costa

LA NOSTRA LLENGUA, UNA VEGADA MÉS

Quan un com jo escriu de temes relacionats amb la nostra llengua ho fa sempre més amb el cor que amb el cap, per causa, possiblement, de la manca de preparació sobre el tema. Si visquéssim en un país normal i normalitzat, lingüísticament parlant, supòs que això no passaria.

En un país normal, només els filòlegs i els lingüistes parlarien de llengua i els tots els ciutadans escoltarfem i aprendríem. Però, és clar, vivim en un país que, en aquest aspecte, no és normal, ni de molt. Vivim en un país on la major part dels qui hi han nascut no tenen clar quina és la seva llengua i senten vergonya moltes vegades d'usar-la. Vivim en un país on, els qui hi han vengut a treballar i residir no han après la nostra llengua ni la poden aprendre i, si poden, acabaran imposant-nos la seva.

Davant aquestes circumstàncies, de vegades ho paga escoltar la veu de la Història i la Ciència, mitjançant les paraules que el filòleg Francesc de Borja Moll escrigué a la revista Lluç l'any 1970. Contestava, Don Francesc, a una carta d'un manacorí que no ho tenia massa clar.

Esper que, amb la lectura d'aquest article, antic però actual com si s'hagués escrit avui mateix, moltes persones acabin per obrir els ulls. Davant un article tan clar i tan rigorós pocs dubtes poden quedar. Si en queden, possiblement el cas ja no té remei.

Andreu Bauçà

¿Què és el català? ¿Què és el mallorquí?

Com es va anunciar per la Redacció de LLUC en el número passat, el President de l'Obra Cultural Balear va rebre una carta d'un manacorí, que exposava el seu punt de vista sobre l'ensenyança del mallorquí. Segons el remitent, l'Obra Cultural Balear ensenya la llengua catalana, i ell opina que hauria d'ensenyar la mallorquina.

Com que aquesta opinió és compartida per molts de mallorquins, el President m'ha encarregat, com a director dels cursos de la nostra llengua, que contesti públicament a les afirmacions contingudes en la carta, i així la resposta servirà per aclarir dubtes i desfer idees confuses de molts de compatriotes nostres que, sense gens de culpa per part d'ells, han estat mal informats—o no han estat informats—sobre la qüestió del català i del mallorquí.

En aquest número i altres de la revista, procuraré complir aquest encàrrec exposant les objeccions que formula el comunicant i les respostes que em sembla que les poden resoldre.

PRIMERA OBJECCIÓ: «Lo que ensenyen és sa llengo catalana; però per un mallorquí sa llengo vernacla és sa mallorquina. Vostè me dirà que és sa

mateixa, però no és ver; Catalunya és una terra de fora Mallorca, diria Mn. Alcover».

RESPOSTA: La llengua que es parla a Mallorca i la de Catalunya són la mateixa, encara que Catalunya sigui, indiscutiblement, una terra «de fora Mallorca». També Cuba i l'Argentina són terres de fora Espanya, però la llengua dels cubans i argentins és la mateixa que es parla a Toledo, a Sevilla i a Madrid; i la llengua dels Estats Units és l'anglès, encara que els Estats Units són ben enfora d'Anglaterra.

Que el mallorquí i el català són una mateixa llengua, se prova per totes aquestes raons (i altres que avui no exposaré per falta d'espai):

1) Està demostrat històricament que, després de la conquesta de Mallorca pel rei En Jaume, l'illa va ser repoblada de gent que en immensa majoria procedia de Catalunya, que parlava català i que ha anat transmetent la seva llengua de pares a fills fins al nostre temps. Si fullejam el *Nobiliario Mallorquí* d'En Bover o *El Solar catalán, valenciano y balear* d'En Garcia Carraffa, veurem que aquests acreditats genealogistes afirmen documentadament que casi totes les famílies d'aquestes illes procedeixen de Catalunya.

B) Una prova especialment significativa de la procedència catalana dels mallorquins en general, és la gran abundància de llinatges mallorquins que són noms de regions o de pobles de Catalunya. Sense voler-ne fer una llista completa, puc citar tots aquests: Alcover, Bagur, Balaguer, Berga, Blanes, Barceló, Burdils, Cardona, Calafell, Cantallops, Galmés, Lladó, Llambies, Llinàs, Llofriu, Manresa, Martorell, Massanet, Mataró, Montcada, Montserrat, Morell, Moyà, Oleza, Palou, Perelló, Piera, Reus, Ribas, Ripoll, Rosselló, Rubí, Sampol, Servera, Terrassa, Vallès, Vallespir, Valls, Vanrell, Vich, Villalonga...

És bo de comprendre que quan a una persona li posen com a sobrenom el nom d'una població o comarca, és perquè procedeix d'aquell lloc. I els llinatges de nom topogràfic són això: antics sobrenoms que els habitants de Mallorca posaven als nouvinguts, per indicar de quina localitat o comarca provenien.

C) Quan dues llengües són diferents, el qui en parla una no entén l'altra quan la sent parlar, si abans no l'ha estudiada poc o molt. Si un castellà ve a Mallorca sense haver estudiat ni practicat d'orella el mallorquí, no l'entendrà, perquè el castellà i el mallorquí són llengües diferents de forma i de construcció, encara que tinguin moltes paraules semblants (com caminar, cantar, entrar, sentir, passar, casa, paret, cavall, boca, cabells, punta, dia, etc.). Ara bé, és evident que si un mallorquí va a Barcelona o a Tarragona, s'entén prou bé amb la gent d'aquelles ciutats, encara que certes paraules li vinguin de nou. Això indica que, per bé que en català hi hagi una bona partida de paraules que no s'usen a Mallorca, l'estructura idiomàtica és la mateixa a les dues regions.

Una llengua pot comparar-se a un edifici. Les paraules vénen a esser pedres; la construcció o sistema gramatical ve a esser l'estructura o edificació. Si veim dues cases que tenen iguals els pisos, les parets, les teulades, els portals i les finestres, direm que són dues cases iguals, encara que una tenguí pedres més grosses o de color diferent que les de l'altra o encara que l'escala tenguí dos o tres escalons més. Així són els dialectes o modalitats d'una llengua: edificis que tenen la mateixa estructura (gramàtica) amb pedres de diferents classes (paraules).

D) Si pel fet de tenir certes paraules diferents haguéssim de deduir que el mallorquí i el català són dues llengües distintes, també hauríem de declarar llengües distintes l'andalús i el castellà, el mallorquí i el menorquí, el tarragoní i el gironí; perquè realment un sevillà i un madrileny no parlen igual, ni un menorquí

parla exactament com un manacorí, ni un de Tarragona com un de Girona. A totes les llengües es troben aquestes variants de regió a regió i fins i tot de ciutat a ciutat, L'anglès de Chicago és diferent del de Londres; l'alemany d'Hamburg se diferencia molt del de Munich; i l'italià de Florencia té, respecte del de Nàpols o de Roma, divergències molt més grosses que les que hi pugui haver entre el català de Barcelona i el mallorquí.

Evidentment, no és admissible que el parlar de Manacor i el de Ciutadella siguin llengües diferents; encara que la pronúncia no és exactament la mateixa ni totes les paraules manacorines s'usen a Ciutadella, hi ha, però, un conjunt grossíssim de coincidències, de coses ben iguals, que fa que un manacorí entengui perfectament un ciutadellenc. Això indica que la persona manacorina i la ciutadellenca parlen el mateix idioma. De manera anàloga, un mallorquí, que en anar a Barcelona pot seguir una conversa amb un català, parla la mateixa llengua que parla el barceloní; però cada un parla una modalitat — és a dir, un diferent dialecte — de la mateixa llengua.

E) El senyor que ha posat l'objecció dient que el mallorquí i el català no són la mateixa llengua, ha anomenat mossèn Alcover. Sembla que amb això vol citar l'autoritat d'aquest gran home per reforçar la seva objecció. Ara bé: ningú sap més bé que jo, que hi vaig conviure onze anys, quina era l'opinió de Mn. Alcover sobre aquest punt. Tota la vida va afirmar i sostenir que el català i el mallorquí són dues formes o variants accidentals d'una mateixa llengua. Quan va iniciar l'obra del Diccionari, la va titular *Diccionari de la Llengua Catalana*; i quan, per raons més polítiques que científiques, va decidir canviar el títol en *Diccionari Català-Valencià-Balear*, no va deixar d'afirmar allò que sempre havia ensenyat: la unitat idiomàtica de «la llengua que parlen a Catalunya espanyola i Catalunya francesa, el regne de València, les illes Balears i la ciutat d'Alguer de Sardenya». Això diuen, en el subtítol explicatiu, les portades de tots els toms del Diccionari.

Per tant, l'autoritat de mossèn Alcover és un argument més per a contestar i desfer la primera objecció que ha estat presentada.

El mes que ve, si Déu vol, en contestarem d'altres.

(Francesc de B. Moll: *Lluc*, març de 1971)

Su Hipermercado favorito

MIPER MANACOR

OFERTAS DEL 17 AL 30 DE MAYO

ALIMENTACION

Leche Asturiana Entera 1' 5 L	119
Galletas Príncipe Lu 250 grs.	110
Galletas El Molino Blanco 350 grs.....	126
Confitura Hero 500 grs. (melocotón, albaricoque, fresa)	174
Banderillas Osiris 370 grs.	174
Pepinillos Appel 720 grs.	273
Remolacha rodajas Appel 370 grs.	124
Garbanzos, Alubias, Lentejas Chistu kg.	93
Aceltunas rellenas Anchoa La Española 450 grs.	109
Patas Cresc 200 grs. (y participe en el sorteo de una Bicicleta de Montaña en cada establecimiento)	172
Atún claro Isabel RO-100 Pack 3 u	173
Atún claro en Aceite Massó 112 grx.....	103
Mahonesa Hellmans 450 grs.	172
Sobre Sopa Gallina Blanca.....	66
Caldo de Pollo Gallina Blanca 24 past.....	287

BEBIDAS Y LICORES

Vino Cumbres de Gredos Brik.....	110
Vino Luis Megía	128
Vino Joven.....	188
Vino Señorío tinto.....	216
Brandy Soberano.....	737
Whisky Vat 69	915
Cava Freixinet Carta Nevada	523
Cava Segura Viudas.....	580
Cava Segura Viudas Brut Reserva	610

CREMERIA

Petit Suisse Danone Pck 6 u.	152
Queso Petit Gervais Danone 100 grs.	130

SECCIÓN CONGELADO

Calamar Boston.....	199 pts./kg.
Langostinos 60/80	995 pts./kg.
Croquetas caseras Pescanova 500 grs.....	182 pts./kg.
Calamar a la romana Freisa kg.	323

CHARCUTERIA

Jamón curado c/pata Oscar Mayer	790 pts./kg.
Jamón cocido E.N. Oscar Mayer	874 pts./kg.
Salami El Acueducto	699 pts./kg.
Salchichón Nobleza El Pozo.....	886 pts./kg.
Queso Manchego El Labrador.....	755 pts./kg.
Queso Mantecoso Pirís	775 pts./kg.
Salchichas Snackis El Acueducto 165 grs.	76
Longaniza Imperial El Pozo.....	245

PERFUMERIA Y LIMPIEZA

Jabón líquido Sanex L.....	320
Champú Nella 900 MI	167
Crema dental Colgate Familiar	151
Compresa Famossette 20 u.	139
Rollo cocina Colhogar Pack 2 u.	121
Platos plástico llanos Nupik pack 25 u.	159
Vasos plástico Nupik pack 10 u.....	24
Insecticida Orión L.....	271

BAZAR

Secador Moulinex 083	2.570
Cuchillo eléctrico Moulinex 861	4.393
Picadora Moulinex 320	4.471
Tostador Pan Philips HD-4557	3.226
Plancha Kelner Sva-330.....	3.781

BRICOLAGE Y MENAGE

Cubeta y Rodillo.....	495
Acelte Dynoil Multigrado 20 w40 5L	1.419
Apliche Oval F.7440.9	549
Nevera Winner 28 L.	1.995
Cafetera Teide 3 tazas	850

CALZADO

Zapatilla Niña Camping	200
Zapatillas Señora Rizo.....	371

TEXTIL

Pijamas Niño/a surtidos.....	1.500
Faldas niñas surtidas.....	500
Pantalón niña surtidos.....	500
Braga señora surtidas.....	195
Calcetín deportivo caballero.....	125

CANÇONS D'EN PEP NOFRE, DE MONTUÏRI (i II)

Si trobau que aixuíx basta
ara mos despedirem
i en el cel tots mos vegem
tan si és femella com mascle
malavejam tots a deixar casta
i aquí falta no farem.

Sa història vull allargar
ara que duc sa corrent
perquè per tota la gent
dins el meu enteniment
hi tenc lliçons per donar.

Amb so poc sebre que sé
i amb sos meus pobres enginys
per avisar es fadrins
vull cercar uns bons camins
i si no en puc trobar, en faré.

Ja l'he arribat a trobar
amb sos meus pobres enginys,
jo m'agrada plegar es brins
arreu i aprofitar,
una lliçó vull donar
an es fadrins vells que hi ha,
que no se volen casar
per no haver de sofrir nins.

Es jovent s'ha de casar
de vint anys an es trenta
i es qui no s'hi fan casar
si llavors se volen casar
de devuit a denou n'hi ha
que sí se volen casar
han d'abaixar a sa venta.

Es jovent s'ha de casar
dins sa desena tercera
perquè molts tenen juguera
i ganes de disfrutar
que com se volen festejar
es seu color és guapo i sa
que tots dos se fan besera.

Joves, a tots vos avís
i vos dic sa veritat:
qui no se casa an aquesta edat
un ja torna esqueixalat
i pes seu cap torna gris
i les deixen prendre es llis
aquestes joves d'edat.

A sa desena qui fa quatre
es qui no s'ha fet casar

jo trob que no pot anar
per sa plaça a festejar
una jove curra i guapa
perquè si és neta de tares
i té clar s'enteniment
i un fadrí vell entretén
no és perquè n'estigui baves,
és pes torró i avellanes
o que li pagui ses entrades
de qualque entreteniment.

Si jo era governador
una llei nova posaria
que es qui casat no seria
a vint-i-set anys i un dia
an aquest li posaria
una contribució
i an es trenta anys en redó
es qui casat no seria
an aquest li llevaria
es senyals des gorrió.

Un fadrí en tenir s'edat
jo trob que s'ha de casar,
que si vell arriba a tomar
i encara no s'ha casat
és com un abandonat
que si vol menjar aguiat
sempre el s'ha de cuinar,
i si a un altre el dóna a cuinar
es *gasto* li és sobrat,
i això de brut i foradat
an això tothom ho sap
i trob que no n'he de parlar.

Fadrins, vos heu de casar,
no volgueu fer de solters
si duis sa sort a s'enrevés
vos poden atropellar.

Fadrí, qui fa de solter
s'estrevé qualque vegada
com mentres fa s'escarada
per mig d'aquell sementer,
pot sentir es garriguer
d'aquell vedat que se'n ve
i la deixa abandonada
per por de qualque troncada
devers sa seva espinada
i troba que no li convé.

Vamos, fadrins, casau-vos
perquè trob que vos convé
que una dona s'ha de menester

per poder divertir-vos.

Ses joves se casarien
en què fos avui mateix
i almanco disfrutarien
de lo que els agrada més.

El creador va crear s'olla
cobertora per tapar
i també per llei va deixar
que tots s'havien de casar,
i qui no se faria casar
si vell arribava a tornar
llavors hauria de passar
sa vida fent de virolla.

Qualcun perquè té heretat
me lloga una cadira
per tenir sa casa arreglada
i ell anar ben arreglat,
si va dir sa veritat
per fer-lo caure en pecat
té sa llova ben parada.

Fadrins, vos heu de casar,
lo més hermós són ses colles,
jo me pens que ja més olles
que cobertores no hi ha;
i es qui no se fan casar
si vells arriben a tornar
llavonses han de passar
sa vida fent virolles.

Un fadrí s'ha de casar
sens falta i no hi ha manera
si té un bony a darrera
o vol traginar amb una civera
tot sol no se pot arreglar
i dos se poden ajudar
un davant i s'altre a darrera.

En esser casats són dos
si es s'homo ja té sa dona
poren fer qualsevol hora
ses feines qui són de dos
i d'allò qui és tan gustós.
que és gustós un per s'altre
d'allò ja no passen falta
si és que s'avenguin tots dos.

A tots mos ve per herenci
es voler-nos acollar
per disfrutar i finitar
de primerenc i tardà

han de fer sa penitenci.

Amb pic que s'han de casar
han de prendre un interès
de guanyar molts de dobbers
per lo que hauran de comprar.

Ha de seguir amb interès
de casat si no és bajoca
per donar menjar a sa lloca
i llavonses a lo demés.

Ha de seguir en sa corrent
de guanyar moltes pessetes
per comprar draps i bragueses
i vestí l'envaniment
i si sa cosa va corrent
per un entreteniment
comprar-li moltes juguetes.

Una mare ha de covar
es seu fill es temps que es lloca
i que faci feina es bajoca
que el va voler comanar.

Mirau bé sa salvatgina
cada any en venir s'estiu
que per criar i fer niu
passa sa seva rutina
i tots veim clar que sa gallina
com ha de fer es seus ovets.
cova i fa néixer es pollets
i a menjar les encamina.

Una mare qualsevol
tant si és de pèl com de ploma
tant animal com persona
es seus fills no abandona
fins que ja mengem tots sols.

Mirau es blat i sa xeixa
i totes ses plantes que hi ha
tot vol florir i granar
i qui no pot florir se queixa.

Aquell qui no pot florir
és es qui li sap més greu
pateix des ventre o des lleu
o des cagar o de s'orí,
i si no se pot devertir
això és que no deu tenir
lo que ha de menester es cos seu.

Tant si és fadrí com fadrina
si no se pot devertir
ja no té es color tan fi
i no passa gust de la vida.

A tots mos ve per natura
es créixer i fer-mos envant
i disfrutant i penant
anam a la sepultura,
aqueixa és certa i segura
per ponent i pes llevant,

per migjorn i tramuntana,
llebeig, xaloc, grec i mestral
per tot neixen per un igual
i per tot la mort mos demana.

Ses dones totes convit
a sentir es meu sermó
i vos daré una lliçó
que vos pot donar profit,
tractau bé es vostre marit
perquè és es vostro timó,
no li dau ocasió
d'anar a jeure a un altre llit,
guardau-lo tota sa nit
a jeure an es vostro llit
que en té obligació.

Es vespre digau-li guarda a ca teva
es vespre com haureu sopat
no li doneu llibertat
d'anar-se'n per cap veinat,
perquè estaria exposat
que anàs a posar llevat
a dins un altre pastera.

Una casada tota sola
es vespre no ha de voler estar,
por li podria agafar
i s'homo li pot ajudar
o li pot aconhortar
si té qualque infant que plora.

Han d'anar a jeure los dos
as cap d'una estona que han sopat
i tots dos, costat per costat,
los véne ses calentors
i d'allò que és tan gustós
tenen franca llibertat,
s'han de besar un amb s'altre
un poc abans de dormir
i sé cert que si ho feis així
fins a s'hora des morir
s'amistat no farà falta
i tant de bona com malalta
de gust vos voldrà servir.

Jo vos don aquesta mostra,
ara feis lo que voldreu,
no vos ne penedireu
de jeure tots dos dins ca vostra

Aquest vell montuïrer
treu ben arreu ses espoines
dóna unes lliçons molt fines
an es casats, fadrins i fadrines,
i ses casades també
perquè puguin veure bé
es camí més vertader
les lleva ses teranyines.

Moltes me'n volen sortir
i amb un pic no hi ha manera,
em pens que és sa més enrera
i ha de sortir sa primera

per jo allargar es camí.

Ara ja les he posades
tal com elles han d'estar,
una altra lliçó vull donar
a totes ses qui són casades.

De dins es meu pobre cervell
hi trec cançons vertaderes,
casades, joves i velles,
si teniu filles novelles
posau-los un cabrestell
que un fadrí vell o novell
per fer un altre ramell
que no s'acosti es seu clavell
devers ses faldetes seves.

Fins que les tendre casades
feis-los dur un cabrestell,
un fadrí vell o novell
que no els hi doni besades
que llavors queden tarades
i pes poble mermulades,
que això ja és costum vell.

Si queda sense timó
una fadrina tarada
molts la miren com un lladre
que ha sortit de sa presó.

Vos dóna aquesta advertenci
aquest vell montuïrer,
ses filles guardau-les bé
i preniu-ho amb pacienci,
heu de tenir diligenci
a guardar es seu sementer
que llavors per lo darrer
es maleit Llucifer
a s'ànima no li faci fer
molt grossa sa penitenci.

Casades, vos deixaré
i prendre un altre camí
però pensareu amb mi
que jo som vengut aquí
per donar-vos bon camí
perquè tengueu bona fi
per agradar a Déu vertader.

Casades, vos deixaré
i teniu això en memori
Déu vos do la Santa Glori
después de s'alè darrer.

Casades, a totes vos deix,
vull allargar més s'histori,
vull donar a vana glori
es lloritans i sineuers.

Quasi sempre som estat
amic amb sos lloritans,
les tenc com a germans
d'ells no estic agraviat
i ho dic i és veritat

que tota sa gent des poblat
quan el món hauran deixat
aquell qui mos ha creat
les don sa paga de sants.

Me diuen En Pep Gomila
des poble montuïrer
i tot es temps que jo viuré
pregaris per ells faré,
que es lloritans se trobin bé
tal dia com és sa fira.

I de Déu del cel jo voldria
que dins plaça aquest dia
no hi faltàs cap mercader
amb animals de tota casta
pes qui en vulgui comprar,
i si mouen ball per ballar
també hi hagi per ballar
femella per cada mascle.

A Lloret de Bona Vista
sempre hi he tengut amics
i a tots los tenic ben escrits
plegats a sa meva llista.

Sempre les tendré a memori
tot es temps que jo viuré
i pregaris per ells faré
que es dia que mort seré
les vegi a la Santa Glori.

Vos desig sort i ventura
i salut per disfrutar
i que tinguin un benestar
fins que les voldran donar
an es seu cos sepultura
i Déu les don bona mesura
per an el cel poder entrar.

Ara vull demanar-vos
si em som agraviat cap
voldria esser perdonat
abans de despedir-mos.

Si n'hi ha cap d'agraviat
damunt tots que alci sa mà
i perdó li vull demanar
fins i tot d'agenoiat,
ulls baixos, cap acalat,
perquè em vulgui perdonar.

Lloritans, vos deixaré
que a Sineu me'n vull anar,
una mica vull glosar
a En Francisco Alomar
qui és corredor vertader.

En Francisco Alomar
és un corredor de primera
com va per sa carretera
sols no el veuen passar,
no hi ha cap cussa ni ca,

ni aucellet ni milà,
qui el mes deixi darrera.

Alegrau-vos, sineuers,
que teniu un corredor
que passa com un falcó
es dia que fa s'excés
ell guanya a tots els demés,
de Mallorca és es millor.

En Francisco Alomar
es des poble sineuer,
es corredor vertader,
sa copa grossa guanya.

En Francisco Alomar
és un homo de potenci,
en córrer té diligenci
que es primer vol arribar.

A En Francisco Alomar
molts el tenen en memori
i Déu li don la Santa Glori
es dia qui mort serà.

Déu t'alliberi de tot mal,
Francisco, jo et vull deixar
que una mica vull glosar
a En Toni de Son Real.

Me n'anava de bon pas
i pes camí s'ennigulà,
per no poder-me banyar
com ne vaig anar a cercar
a unes cases que hi ha
a dins Son Real de Baix.

Va esser molt bona persona
un fill de l'amo que hi ha
que me convidà a dinar
i me deixà escaufar
a dins sa cuina una estona.

Es nom li vaig demanar,
va dir que nomia Toni
i l'he volgut posar a s'histori
per lo bé que me tractà.

De déu del cel jo voldria
per lo bé que me tractà
que si s'arriba a casar
que tenga un benestar
es temps de sa seva vida
amb sa seva companyia
fins que es seu cos mort serà.

Antoni de Son Real,
també molt m'agradaria
que es temps de sa seva vida
que a ell sa companyia
no els hi falti capital
i que el Pare Celestial
els vulgui per companyia.

Germans, jo vull bé a tothom,
an es pobres i cavallers
jo voldria i molt més
que no els hi falti dobbers
per anar a comprar bon peix
en vení es peixaters
qui sentireu tocar es corn.

Vos estimau com a germans
i per tothom m'agradaria
que tengueu blat i farina
per fer coques i bon pa.

De Déu del cel jo voldria
per donar-vos més conhort
que cada any tengueu sa sort
de per a matar un bon porc
es temps de sa vostra vida.

Mirau si a tots vos estima
que ben molt m'agradaria
que es temps de sa vostra vida
si voleu fregir cap dia
que tengueu oli i saïm.

Que no hi falti es bon pa
ni sa botella des vi
ni es bon llit per dormir
ni allò per disfrutar
tant pagès com ciutadà
tots ho voldríem tenir.

Me diuen En Pep Gomila
des poble montuïrer,
si pel cas m'heu de menester
si jo puc vos serviré
en qualsevol cosa sia,
i de Déu del cel jo voldria
que es temps de sa vostra vida
que vos don per cada dia
lo que haureu de menester,
i si trobau que vos convé
digau amén, així sia.

Amb aquesta segona entrega hem
acabat el glosat d'en Pep Nofre, de
Montuïri, del qual publicàrem la
primera part en el número anterior.

Francesc Canuto i Bauzá

FESTA DEL LLIBRE

Des de dia 19 a dia 28 d'abril se celebrà la Festa del Llibre a Sant Joan, organitzada, enguany, per la biblioteca Pare Ginard i l'OCB-Sant Joan. Els actes foren nombrosos i diversos i hi participaren moltes persones que feren que aquesta festa fos realment popular i, al mateix temps, encoratjaren els organitzadors a tornar-la a fer en altres ocasions. Des d'aquí volem agrair la col·laboració de diverses entitats sense les quals hauria estat molt més difícil dur endavant la festa; aquestes entitats són: "la Caixa", Escola Pública de Sant Joan, Ajuntament, APA, Centre Coordinador de Biblioteques del CIM i la Conselleria de Cultura; i també a una sèrie de particulars que han participat en les activitats que s'han fet.

Taula rodona sobre el tema "Els anys 30 a Mallorca". els ponents són Josep Estelrich, David Ginard i Sebastià Serra, el moderador és Arnau Company.

Entrega dels premis del concurs cultural, donats per "la Caixa".

Conferència de Gabriel Janer Manila sobre el tema "L'amor a les rondalles" i sobre la personalitat de Francesc de Borja Moll.

Representació de la rondalla *N'Espardanyeta*, interpretada per un grup de lectors de la biblioteca.

Imatge de l'exposició sobre *Tirant lo Blanc* i del material fet al taller de Nati de Grado a l'escola i altre material escolar.

Concert de la coral infantil de l'Escola de Sant Joan.

L'herbolari

LA ROSELLA

Aquesta planteta de nom científic *Papaver* agrupa una sèrie d'espècies, la més normal de les quals és la *Papaver rhoeas*. És una mateta herbària anual, de rel prima, fulles partides, tiges florals peludetes d'uns 20 a 60 cm amb unes flors solitàries, grans, d'un vermell viu, normalment amb una taca negra. Els estams són de color negre o porpra, amb una càpsula amb arestes on posteriorment es formaran les llavorettes petitíssimes de color negre i reticulades.

Sol florir des del març fins al juny. Les llavors contenen gran quantitat d'oli. Els pètals i les càpsules, bullides, són calmants, sudorífiques, útils contra la bronquitis i els constipats. També s'empra per curar l'insomni. En aquest darrer cas es pren en una bullida de 10 gr de pètals secs dins 100 cl d'aigua. Les càpsules es bullen durant cinc minuts en un quart de litre d'aigua. Un parell de cullerades per als nins i algunes més per als adults. La infusió de les càpsules és més suau. Es pot comprar en maceració d'oli d'oliva per fer desaparèixer la diarrea.

De la rosella no se'n fan rams perquè quan es cull la flor ràpidament perd els pètals, fet que indica el seu nom en malorquí: rodella.

Una germana seva, la *Papaver somniferum*, el cascall, també present als nostres camps, introduïda per l'home però adaptada i de creixement espontani té uns efectes narcòtics més potents que la rosella, cosa que fa que el seu ús sigui molt delicat. Només es poden emprar les càpsules, 10 gr en un litre d'aigua, sense les llavors. S'empra per calmar els dolors molt forts; per al dolor de queixal només es glopeja.

Les llavors són molt olioses i d'elles es treu un oli que pot substituir el d'oliva.

La contemplació d'un camp de roselles en la plenitud de la seva bellesa no deixa indiferent a ningú.

*Guillem Florit
Gracià Sànchez*

mel i sucre, dolcet dolcet

– Com sempre prop de les eleccions, els “vivillos de sempre” (batle i companyia) han tengut un atac repentí d'*inauguracionitis* aguda. Aquesta vegada quasi han fet el tro: nirvis, mals de caps, viatges, corregudes... Tot això perquè s'acosten les eleccions, no pot ser d'altra manera i és necessari emblanquinar el personal enganyant el populatxo.

Sembla que després de 4 anys aquesta vegada hauran batut el seu propi record: pista de tennis, aigua potable, pista de petanca, s'nia, fase 399 del club d'esplai, piscina i un llarg etcètera. Sembla que allò d'en Felipe, el morir d'èxit, fa riure els nostres ciutadans.

A altes hores de la nit, varen veure un cap de llista cercant candidats davall les pedres. No hi havia manera per acabar la llista.

- De vegades, el poble ha de sofrir les conseqüències de les meravelloses idees dels seus governants.

Aquesta frissor per demostrar al poble que eren ells els que ens posaven aigua potable ha fet que no s'usàs el mitjà més adequat. A qualsevol persona amb una mica de seny l'obertura de s'quies immenses per posar tuberíes que fan 1 pam les més grosses els semblarà un desbarat; si a més li diuen que es tapen aquestes s'quies sense connexions a les cases particulars, possiblement pensi que Sant Joan es troba en mans d'ineptes.

De totes maneres sempre he cregut que tots els pobles es mereixen els polítics que tenen.

A on vas número dos! A on vas!

- Aquest mes m'he vist sorprès perquè l'empresa agrícola més grossa de la vila ha enviat un comunicat

en llengua estrangera als seus socis.

Vaig demanar al gerent de la mateixa si la causa del fet era haver-se apuntat un parell de directius forasters a la junta. Em va contestar que no era aquest el motiu, i ni em va donar cap resposta creïble.

He de creure que el motiu és que la gent no sap escriure la llengua en què pensa i xerra cada dia. Així mateix he de ser optimista, mai he estat per aprendre.

L'Associació de la Tercera Edat ja té sector crític.

- La *disciplinatis* dels directius de l'Associació de la Tercera Edat està tornant una malaltia endèmica, gairebé incurable

Si el mes passat vos vaig parlar de la previsible uniformitat per anar a votar (casquete, fletxes de caramuixa, cavall de cartó, escuts de planxa galvanitzada...), aquest mes vos he de parlar del bon estat de forma de personal. Les famoses caminades del dijous dematí, conegudes arreu de tot el món, varen ser exportades fins a ... sa Pobla. He de suposar que els poblers quedaren esglaiats i amb els cabells drets d'aquesta rara habilitat dels santjoaners: caminar.

Es nota que no havien assajat altre número degut a la manca d'instal·lacions adequades (ni la pista de petanca ni la de tennis estaven acabades).

En parlant seriosament esper que a una demostració de les possibilitats esportives per gent d'aquesta edat, l'any que vé siguin més originals i si no han après res més interessant basta que hi facin acte de presència

Joan Bauçà

EXCURSIÓ:

De Valldemossa al Puig Caragolí (944 m), pel Camí de l'Arxiduc

Diumenge dia 2 de juny

Concentració a les 8,30 h., davant **Es Centro**. (Si no teniu cotxe, posau-vos en contacte amb en Guillem o en Joan Marió, per organitzar el desplaçament)

Horari aproximat de marxa: 3 h. 15 min., segons aquest itinerari:

- Partida de les **Cases de Son Gual.**
a 30 min.
- Portell del Camí de ses Basses.**
a 40 min.
- Pla de ses Aritges.**
a 30 min.
- Puig Caragolí.**
a 40 min.
- Estret de Son Gallard.**
a 20 min.
- Pla des Pouet**
a 20 min.
- Font de s'Abeurada.**
a 15 min. arribada a **Son Gual.**

(SON MORAGUES, Guia de paseo. Publicació d'ICONA 1982)

(Benigne Palos, *Itineraris de Muntanya*. Ed.Moll, Mallorca 1988)

Equipament mínim: Roba i calçat adequats, menjar i aigua (cadascú el seu), mctxila, impermeable i/o capalina.

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 2.500 ptes

Nom:

Cognoms:

Carrer: núm.:

Població: cp:

Banc o Caixa: núm. de compte:

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:
MEL I SUCRE Sant Joan, Bellavista 13

firma

Aquest mes fa...

221 anys que **Fra Lluís Jaume i Vallespir** va desembarcar a terres americanes. (29/05/1770)

74 anys de la primera edició de la Festa de l'Agricultura, que durant uns anys va organitzar la **Caixa Rural de Sant Joan**. (15/05/1917)

53 anys de l'embarcament de tropes mallorquines (entre les quals hi havia un determinat número de santjoaners) destinades al **Front de l'Ebre**. (—/05/1938)

50 anys que l'Ajuntament de Sant Joan va acordar celebrar un **Certàmen Histórico-Literari** cada 20 de gener, dia de Sant Sebastià, 26n patró del poble. (22/05/1941)

50 anys que es va beneir solemnement la **Creu d'en Reüll**, creu de terme situada a l'encreuat del camí de Petra amb el de Son Baró. (22/05/1941)

49 anys que el **P.Francesc Mestre i Bauçà** va dir la seva primera missa al poble. (30/05/1942)

24 anys de la benedicció de les obres de restauració del **Santuari de Consolació**. El mateix dia la **Mare de Deu** va ser translladada de la

capella del **Roser**, on s'havia instal·lat durant les obres, per ser restituida al seu lloc habitual. (08-05-1966)

14 anys que 21 agrupacions corals mallorquines es reuniren a Sant Joan per celebrar la **V Diada de Cant Coral**. (29-05-1977)

10 anys de la presentació : Sant Joan de les **Juventuts Centristes** d'èfmera durada. (08-05-1971)

10 anys que l'**equip femení de Voleibol de Sant Joan** es va proclamar per primera vegada

campió de Balears de la seva categoria. El liderat va ser mantingut durant 8 anys consecutius. (31/05/1981)

8 anys de les **eleccions municipals del 83**. Els resultats foren 5 regidors per **Unió Mallorquina**, 3 per **Alianza Popular**, 2 per la **Candidatura Independent-PSOE**, i un pel **Partit Socialista de Mallorca**. (31/05/1983)

5 anys que l'escola de Sant Joan va poder disposar per primera vegada d'una **fotocopiadora** pròpia. Per la seva compra l'APA va organitzar una rifa, i l'ajuntament hi va posar 90.000 ptes. (—/05/1986)

4 anys que foren asfaltats per primera vegada els carrers **Mirador, Mestre Rosselló**, i part del **Llevant** i **Antoni Oliver**. (—/05/1987)

4 anys que va fer les seves primeres sortides el **Grup de Covers** de la vila. (—/05/1987)

4 anys que es va inaugurar oficialment la **bàscula gran** de la **Cooperativa**. (31/05/1987)

3 anys que es varen començar les obres de l'**Edifici de la Tercera Edat** a davora la plaça del camp. (—/05-1988)

3 anys que es va acabar d'asfaltar el camí de **Calicant** a **Son Burgues**. (—/05/1988)

OCB

AGENDA - MAIG

Natalicis

Defuncions

Maria Font Verd (30-03-02/02-04-91)

Noces

Francesc Rodríguez Sánchez / Catalina Juan Dalmau (01-01-91)

Apotecaries de guàrdia

Diuenenges

Dia 5: Petra
 Dia 12: Porreres
 Dia 19: Sant Joan
 Dia 26: Vilafranca

Benzineres

De dia i de nit:

Viñas (Manacor, cra. d'Artà)
 Febrer (Manacor, cra. de Felanitx)

Diuenenges:

Viñas (Manacor, cra. d'Artà)
 Febrer (Manacor, cra. de Felanitx)
 Marratxí (Inca, cra. de Palma)
 Estelrich (Can Picafort, cra. d'Artà)
 El Molinar (Palma, Ramonell Boix)
 Febrer (Sant Joan, cra. de Manacor. *Diuenenges matí*)

Festivitats del mes

Dia 1: Dia del Treballador
 Dia 2: L'Assumpció
 Dia 14: Sant Macià
 Dia 15: Sant Isidre Llauredor
 Dia 26: La Santíssima Trinitat
 Dia 30: El Corpus

Esdeveniments del mes

Artà: Trobada d'Escoles Mallorquines (dia 12)
 Palma: Temporada d'Òpera (dies 1, 4, 6, 15, 17, 28 i 30)
 Búger: Fira des Jai (dia 4)
 Sineu: Fira de Maig (dia 5)
 Felanitx: Fira de Maig (dia 12)
 Sencelles: Fira de Maig (dia 19)
 Manacor: Fira de Maig (dia 26)
 Palma: IX Fira del Llibre (del 31 al 9 de juny)

Signes del Zodíac

Àries: Quan s'estiri el temps, el teu mal humor i la teva apatia general canviaran per bé, i les coses t'aniran millor.

Taure: Mal d'esquena, ulls pesats, un ull que et fa mal, serà el més habitual; però tranquil, que no hi ha cap mal que duri cent anys.

Bessons: Si ets un poc més caradura podràs invertir allò que ara no goses. Una copeta t'ajudarà.

Cranc: Si vols fer un canvi de look serà un bon moment encara que no milloris gaire; canviar un poc sempre va bé.

Lleó: La calorota que començarà a fer a finals de mes, encara que no t'agradi gens, canviarà el teu estat d'ànim general.

Verge: Les relacions amb els altres es veuran un poc torbades per mor que ets massa absorbent i gelós; procura moderar-te.

Balança: Aquest mes serà bo i vols canviar de feina o millorar

la teva situació actual, els teus caps seran més comprensibles que altres vegades.

Escorpi: Si haves pensat en viatjar prest, aprofita aquest temps, no pel temps que fa, sinó per la saturació que suportaràs.

Sagitari: Aquest mes no et succeirà res d'especial ni extraordinari, serà com un de tants de la teva miserable vida.

Capricorni: Els negocis que tens en marxa o que pensaves posar-hi aniran d'allò més bé; tu i tot te'n sorprendràs.

Aquari: Si t'agrada anar a caminar o d'excursió, fes-ho; les teves relacions amb persones de l'altre sexe milloraran per aquest amf.

Peixos: La salut et preocuparà un poc, tindràs problemes digestius que podràs solucionar anant un poc alerta.

Telèfons d'interès

Bombers:	55 00 80
Centre Sanitari:	52 63 11
GESA:	55 41 11
Ajuntament:	52 60 03
Apotecaria:	52 62 52
Consell Insular:	72 15 05
Govern Balear:	46 34 50
Centre Meteorològic:	26 46 10
Guardia Civil:	56 00 27
OCB:	72 32 99
SIAC:	900 321 321
PAC (Vilafranca):	56 05 50

El temps

Pluviometria	G. Company
Abril dia 3	4'1
dia 4	1'0
dia 14	0'3
dia 15	1'0
dia 17	10'8
dia 24	3'7
dia 25	9'0
dia 26	1'0
dia 28	4'6
dia 29	8'5
dia 30	0'6

Total abril 45'8
 Total acumulat 313'0

La lluna

Plena de dia 1 a dia 7.
 Minvant de dia 8 a dia 14.
 Nova de dia 15 a dia 20.
 Creixent de dia 21 a dia 28.
 Plena de dia 29 a dia 31.

Previsió del temps

El mes de maig no s'estirarà tant com sol ser costum, ja que a mitjan me hi haurà dies amb tempestes i vents forts; els altres dies lluir el sol en la major part dels dies i pujaran les temperatures, però no tant com sol acostumar.

Agenda esportiva

VII Pla de Mallorca de Ciclisme

II Gran Premi "la Caixa"

01-05:	Sencelles - Sencelles	26-05:*	Sant Joan - Sant Joan
12-05:*	Lloret - Lloret	02-06:*	Sineu - Sineu
19-05:*	Petra - Petra	09-06:*	Muro - Muro

Nota: Les etapes que duen asterisc són les que la volta passarà per Sant Joan)

RENAULT CLIO COCHE DEL AÑO EN ESPAÑA Y EUROPA

RENAULT **Clio** MATERIA VIVA.

Renault ha creado el Clio para ir aún más lejos. Clio no te niega nada. Te ofrece todo: 3 ó 5 puertas* con una selección completa de motores, gasolina y diesel.

2 motores Energy de gasolina, ágiles y flexibles: de 1.171 y 1.390 cm³, de 60 y 80 cv, de muy bajo consumo y altas prestaciones, y el conocido motor Renault de 1.721 cm³ y 92 cv. Y si lo prefieres, con 1.870 cm³, el gran diesel Clio: 65 cv. Silencioso, económico y robusto, incluso a altas velocidades.

Clio es la respuesta a lo que buscas. Clio es único. Algo tuyo vive en él.

RENAULT
AUTOS SANT JOAN, C. B.

Ctra. Sant Joan - Vilafranca, s/n.
Tels. 52 60 67 - 52 65 69
07240 - SANT JOAN (Mallorca)

Su Renault con Renault financiación.
RENAULT en colaboración con el CNR

SUGERENCIAS EN PLATA...

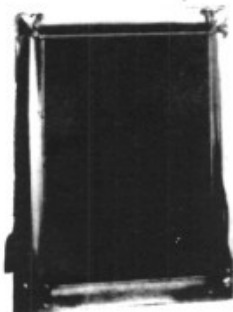
Algunos de nuestros mejores precios

Marco oval
23 x 18 cm
12.970.- Pts.

Marco rectangular
18 x 14 cm.
7.860.- Pts.

**Marco rectangular
palmera** 18 x 24 cm.
6.490.- Pts.

**Jarra
riojana**
17 cm.
26.800.- Pts.

**Jarra
vino
salomónica**
26 cm.
49.600.- Pts.

DISSENY GRAFIC, S.A.

Algunos de nuestros mejores precios

**Escritania
con dos plumas**
32 x 17 cm.
74.850.- Pts.

Candelero
16 cm.
13.450.- Pts.

Candelero
20 cm.
16.900.- Pts.

**Pareja de
garzas
reales**
25 cm. (alto)
39.850.- Pts.

DISSENY GRAFIC, S.A.

SUGERENCIAS EN PLATA...

Pareja de faisanes
28 cm. (largo)
38.600.- Pts.

Juego café Gallones
Bandeja de 46 x 36 cm. 396.500.- Pts.

Juego café liso cordón
Bandeja de 42 x 31 cm. 249.800.- Pts.

DISSENY GRAFIC, S.A.

SUGERENCIAS EN PLATA...

*Algunos de nuestros
mejores precios*